

ЗВІТ
директора Черкаського комерційного технікуму
В'язовіка Володимира Вікторовича
за результатами роботи у 2016 році

1. Організація освітнього процесу щодо підготовки фахівців на рівні державних стандартів якості освіти

1.1. Організаційна роботи щодо правоздатності технікуму здійснювати освітню діяльність

Черкаський комерційний технікум заснований 27 липня 1963 року, відповідно до наказу Міністерства торгівлі Української РСР № 264, як технікум радянської торгівлі. У 1991 році наказом Міністерства торгівлі України № 91 від 19.09.1991 р. технікум перейменовано у комерційний. Постановою Кабінету Міністрів України № 719 від 25.12.1992р. технікум підпорядковано Міністерству освіти України.

Черкаський комерційний технікум – вищий навчальний заклад I (першого) рівня акредитації, підпорядкований Міністерству освіти і науки України.

Форма власності – державна.

Місцезнаходження технікуму: 18008, м. Черкаси, вул. Смілянська, 84, тел./факс (0472) 63-87-33, e-mail: ccts@ukrpost.ua

Головними завданнями технікуму згідно з діючим статутом є:

- здійснення освітньої діяльності з певного напрямку, яка забезпечує підготовку молодших спеціалістів і відповідає галузевим стандартам вищої освіти;

- здійснення творчої, мистецької, культурно-виховної, спортивної та оздоровчої діяльності;

- забезпечення виконання державного замовлення та угод на підготовку молодших спеціалістів;

- вивчення попиту на окремі спеціальності на ринку праці й сприяння працевлаштуванню випускників;

- забезпечення культурного й духовного розвитку особистості, виховання осіб, які навчаються у технікумі, в дусі українського патріотизму й поваги до Конституції України;

- підвищення культурно-освітнього рівня громадян.

Основними установчими документами, які забезпечують правоздатність здійснення освітньої діяльності Черкаського комерційного технікуму є:

1. Статут Черкаського комерційного технікуму, затверджений наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 11.01.2012 № 8.

2. Наказ Міністерства торгівлі УРСР від 27.07.1963 № 264 «Про організацію Горлівського, Тернопільського, Черкаського технікумів радянської торгівлі, Одеського та Симферопольського технікумів громадського харчування».

3. Наказ Міністерства торгівлі УРСР від 19.09.1991 №91 Про перейменування Черкаського технікуму радянської торгівлі у Черкаський комерційний технікум.

4. Довідка про внесення Черкаського комерційного технікуму до Державного реєстру вищих навчальних закладів України від 11.09.2008 № 24-Д-379.

5. Довідка АА № 844661 з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ), як закладу державної власності, виданої Головним управлінням статистики у Черкаській області 13.03.2013.

6. Свідоцтво про державну реєстрацію юридичної особи серія А00 № 616517 видане виконавчим комітетом Черкаської міської ради 06.03.1992 р.

7. Положення про Черкаський комерційний технікум, затверджене директором технікуму від 11.11.2010.

8. Ліцензія серія АЕ № 527404 від 02.10.2014 та додатки до неї.

9. Акт узгодження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста та ліцензованого обсягу Черкаського комерційного технікуму, затверджене МОН України 11.12.2015 року.

Наявність цих документів засвідчує правові підстави підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст з 5-ти спеціальностей на денному та заочному відділеннях:

№ з/п	Відповідно до діючої ліцензії		За Переліком галузей знань та спеціальностей 2015 року		Ліцензований обсяг		Термін дії ліцензії
	Шифр та найменування галузі знань	Код та найменування спеціальності	Шифр та найменування галузі знань	Код та найменування спеціальності	Денна	Заочна	
Підготовка молодших спеціалістів							
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	0305 Економіка та підприємництво	5.03051001 Товарознавство та комерційна діяльність	07 Управління та адміністрування	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	60	25	01.07.2017
2.	0305 Економіка та підприємництво	5.03050901 Бухгалтерський облік	07 Управління та адміністрування	072 Фінанси, банківська справа та страхування	50	-	01.07.2017
3.	0517 Харчова промисловість та переробка сільського сподарської продукції	5.05170101 Виробництво харчової продукції	18 Виробництво та технології	181 Харчові технології	60	15	01.07.2017

1	2	3	4	5	6	7	8
4.	1301 Соціальне забезпечення	5.13010101 Соціальна робота	23 Соціальна робота	231 Соціальна робота	50	25	01.07.2017
5.	1401 Сфера обслуговування	5.14010301 Туристичне обслуговування	24 Сфера обслуговування	242 Туризм	30	15	01.07.2018
6.	Підготовка до вступу у вищі навчальні заклади громадян України						01.07.2019

Ліцензований обсяг підготовки з усіх спеціальностей за денною формою навчання – 250 осіб, заочною формою навчання – 80 осіб.

Акредитовано всі спеціальності за I (першим) рівнем.

Освітня діяльність технікуму ґрунтується на Конституції України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, концептуальних засадах національної Доктрини розвитку освіти, Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», нормативно-правових актів у галузі освіти, Державних стандартів, інших нормативних документах Міністерства освіти і науки України.

Протягом звітнього періоду здійснювалася значна робота щодо своєчасності та якості проведення педагогічних та методичних рад, а також запровадження новітніх форм організації зазначених заходів. На розгляд педагогічної ради виносились найбільш значимі питання організації роботи закладу, практичної підготовки, упровадження інноваційних технологій: «Врахування психолого-педагогічних аспектів, формування сприятливого психологічного клімату навчального заняття – важлива умова підвищення ефективності навчально-виховного процесу», «Створення умов для різнобічного розвитку і саморозвитку особистості в умовах індивідуалізації і диференціації навчання», «Шляхи реалізації концепції національно-патріотичного виховання студентської молоді, формування в неї національної самосвідомості», «Роль контролю та стимулювання навчальної діяльності студентів у підвищенні рівня якості знань та розвитку їхньої творчої активності під час викладання іноземних мов», «Формування мотивації навчальної діяльності за сучасних умов під час викладання спеціальних товарознавчих дисциплін», «Інтегровані технології навчання у процесі викладання хімії та біології», «Реалізація міжпредметних зв'язків під час викладання дисциплін туристичного спрямування» та інші.

Основними напрямками, над якими працював колектив Черкаського комерційного технікуму протягом звітнього періоду були:

- навчальна діяльність як основна спрямованість на організацію процесу навчання, формування вмінь і навичок практичної діяльності майбутнього фахівця;

- підготовка фахівців за державним замовленням і договірними зобов'язаннями для таких сфер діяльності: внутрішньої торгівлі, ресторанного господарства, фінансової системи, біржової, комерційної діяльності, діловодства та інших ланок інфраструктури;

- створення необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів;

- забезпечення творчої діяльності учасників освітнього процесу і використання отриманих результатів в освітньому процесі;

- визначення збалансованої структури та обсягу підготовки фахівців спеціальностей з урахуванням потреб особи, інтересів держави, територіальних громад і роботодавців;

- формування особистості шляхом створення сприятливих умов для розвитку молоді та спонукання їх до самовиховання.

- утверджувати моральні цінності, соціальну активність, громадську позицію та відповідальність, здоровий спосіб життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах використовуючи потенційні можливості навчальних дисциплін та в поза аудиторний час;

- збільшення ефективності освітнього процесу шляхом підвищення педагогічної майстерності викладачів, розроблення і втілення нових технологій навчання;

- забезпечення розвитку інноваційної діяльності закладу.

Продовжується нарощування конкурентоспроможності технікуму на ринку освітніх послуг у Черкаській області. Цей процес базується на загальних концептуальних засадах стратегічного розвитку навчального закладу на період до 2017 року та проводився на підставі затверджених планів роботи на 2015-2016 та 2016-2017 навчальних років.

В цілому організація роботи в технікумі спрямовується на створення максимально оптимальних умов щодо забезпечення належної якості надання освітніх послуг.

1.2. Виконання державного замовлення та формування контингенту студентів

Велика увага у звітному періоді приділялася виконанню державного замовлення, формуванню та збереженню контингенту студентів. Робота по прийому абітурієнтів до технікуму у 2016 році проводилась згідно Умов прийому до вищих навчальних закладів України в 2016 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15 жовтня 2015 року № 1085 та Правил прийому до Черкаського комерційного технікуму в 2016 році, затверджених педагогічною радою технікуму 11.12.2015 року протокол №3. На перші курси прийом на навчання здійснювався за Переліком галузей знань та

спеціальностей 2015 року відповідно до Акту узгодження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста та ліцензованого обсягу Черкаського комерційного технікуму, затвердженого МОН України 11.12.2015 року.

У 2016 році прийом на навчання на основі повної загальної середньої освіти до технікуму здійснювався за сертифікатами Українського центру оцінювання якості освіти виданих у 2016 році. При прийомі документів вступник подавав разом із іншими документами сертифікати УЦОЯО з предметів, що відповідали переліку вступних випробувань, визначених технікумом. Достовірність сертифікатів перевірялась через мережу Інтернет на сайті УЦОЯО. Прийом на навчання на основі базової загальної середньої освіти проводився за вступними випробуваннями з двох предметів.

При проведенні вступної компанії 2016 року у технікумі була забезпечена прозорість, відкритість та об'єктивність. Вжиті заходи щодо запобігання проявів хабарництва. Суворо притримувались строки прийому документів та проведення вступних випробувань, які були зазначені в Умовах прийому до вищих навчальних закладів України в 2016 році та Правилах прийому на навчання до Черкаського комерційного технікуму в 2016 році.

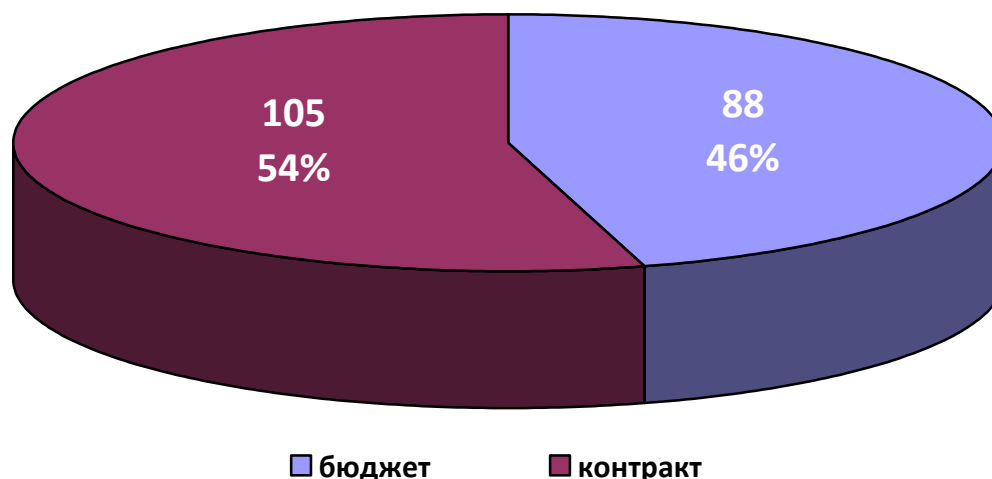
За державним замовленням прийнято осіб відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України від 11.07.2016 № 821 Про затвердження обсягу державного замовлення на прийом та випуск фахівців з вищою освітою у 2016 для вищих навчальних закладів, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки та від 17.08.2016 № 993 Про затвердження змін до розподілу обсягу державного замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою у вищих навчальних закладах, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки.

Скарг, зауважень щодо порушень організації прийому до технікуму не надходило.

Динаміка прийому студентів

Назва показника		2015 рік		2016 рік	
		К-ть	%	К-ть	%
Всього зараховано, осіб		177	100	193	100
у	за держзамовленням	83	46,9	88	46,6
т.ч.	за контрактом	94	53,7	105	54,4
На денну форму навчання, осіб		156	88,1	174	90,2
у	за держзамовленням	83	53,2	88	50,6
т.ч.	за контрактом	73	46,8	86	49,4
На заочну форму навчання, осіб		21	11,9	19	10,0
у	за держзамовленням	0	0	0	0
т.ч.	за контрактом	21	11,9	19	9,8

Прийом студентів у 2016 році

Відповідно до ст. 30 Закону України «Про освіту» і Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту), затвердженого постановою Кабінет Міністрів України від 20 січня 1998 у звітному році було прийнято до технікуму за скороченим терміном навчання на контрактній основі 20 випускника професійно-технічних навчальних закладів.

Для забезпечення виконання державного замовлення та створення конкурсного відбору абітурієнтів був розроблений та затверджений План заходів щодо організації прийому до технікуму в 2016 році, згідно якого і проводилась профорієнтаційна робота серед випускників 9-11 класів загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладів та випускників попередніх років. Усвідомлюючи особливості демографічної ситуації, яка склалася в державі, колектив технікуму дуже відповідально ставився до профорієнтаційної роботи: корегувалися підходи, урізноманітнювалися засоби. Для врахування регіональних змін на ринку праці адміністрація технікуму тісно і комплексно співпрацювала з центрами зайнятості та відділами освіти, директорами загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів.

На підставі результатів соціологічних досліджень вступників попередніх років змінюються та вдосконалюються форми профорієнтаційної роботи в технікумі. Найпоширенішими формами профорієнтаційної роботи у звітному періоді були:

- проведення профорієнтаційної роботи викладачами технікуму у закріплених за ними школах міста та області;
- проведення агітаційної роботи студентами технікуму серед випускників шкіл області;
- надання інформації про технікум та прийом через листування з випускниками шкіл області;
- залучення соціальних мереж для проведення профорієнтаційної роботи;
- розміщення інформації у посібнику для вступників до навчальних закладів, який розповсюджувався по області;
- рекламні оголошення у місцевих та обласних газетах;
- рекламні оголошення у міському та міжміському транспорті;

- проведення зустрічей з випускниками шкіл міста;
- проведення Дня відкритих дверей;
- формування позитивного іміджу технікуму шляхом проведення масових заходів у місті та області;
- проведення спільних спортивно-масових заходів з учнями шкіл та професійно-технічних навчальних закладів.

Ефективно працювали представники випускних груп, випускники попередніх років. Виступаючи на зборах, зустрічах випускників у школах, під час проведення Дня відкритих дверей у технікумі.

В технікумі організована робота курсів по підготовці до вступу у навчальний заклад. Підготовчі курси передбачають як поглиблене вивчення предметів, що визначені для вступу до технікуму, так і адаптацію до особливостей майбутнього навчання та професійну орієнтацію у виборі майбутньої спеціальності.

Така система профорієнтаційної роботи разом, з добре поставленою роботою приймальної комісії забезпечила виконання обсягу державного замовлення, яке було надано Міністерством освіти і науки України, а також можливості прийому на навчання на денне та заочне відділення осіб за кошти фізичних та юридичних осіб.

Так, як система освіти має ще й виконувати функцію соціального захисту, в технікумі створювалися умови для здобуття вищої освіти за державним замовленням дітьми пільгових категорій.

Дані про конкурсну ситуацію та прийом пільгових категорій студентів

Назва показника	2015	2016
Денна форма навчання		
Державне замовлення	83	88
Подано заяв	523	435
Конкурс на одне місце за державним замовленням	6,3	4,9
Зараховано медалістів (свідоцтво з відзнакою)	2	0
Зараховано дітей – сиріт	6	4
Зараховано дітей інвалідів	4	3
Заочна форма навчання		
Державне замовлення	0	0
Подано заяв	34	26

В середньому конкурс на одне місце за державним замовленням у 2016 році склав 4,9 особи.

Прийнято сільської молоді – 115 осіб.

Аналіз структури студентського колективу за місцем проживання підкреслює процентну стабільність прийому на навчання до технікуму випускників як шкіл міста так і сільських шкіл. З чого можна зробити висновок,

що із зменшенням випуску сільських шкіл цікавість їх випускників до навчання у технікуму збільшується.

Важливою є роз'яснювальна робота, яка проводилась членами приймальної комісії зі студентами при укладанні з ними угод на підготовку або вибір спеціальності, що став остаточно усвідомленим. Щороку адаптація студентів нового набору знаходиться в полі зору адміністрації, студентського парламенту та студентської ради гуртожитку. Питання вивчається на адміністративних радах і заслуховується з прийняттям відповідних рішень на педагогічній раді, разом з підведенням підсумків прийому до технікуму у поточному році.

Для збереження контингенту студентів постійно проводилися організаційно-методичні заходи. Забезпечувалася читальна зала електронними методичними матеріалами з навчальних дисциплін, опорними конспектами та схемами, навчальними та контролюючими тестами. Здійснювалось забезпечення бібліотеки достатньою кількістю підручників, посібників. Надавався вільний доступ до мережі Інтернет.

1.3. Контингент студентів

Контингент студентів технікуму станом на 01.10.2015 р. склав – 507 осіб, в тому числі:

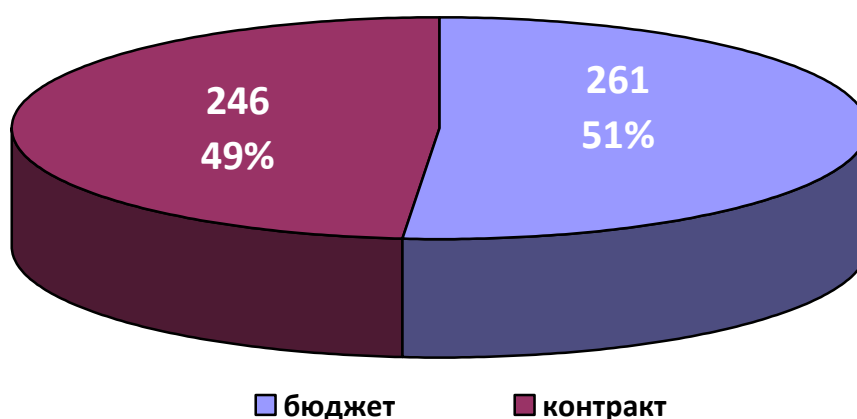
- на денному відділенні – 459 осіб (261 – за рахунок держбюджету);
- на заочному відділенні – 48 осіб.

Динаміка загальної чисельності студентів

Назва показника		2014 рік	2015 рік	2016 рік
Загальна чисельність студентів, осіб		556	514	507
у	за держзамовленням	298	278	261
т.ч.	за контрактом	258	236	246
Денна форма навчання, осіб		484	460	459
у	за держзамовленням	298	278	261
т.ч.	за контрактом	186	182	198
Заочна форма навчання, осіб		72	54	48
у	за держзамовленням	0	0	0
т.ч.	за контрактом	72	54	48

За останні три роки спостерігається незначне зменшення контингенту студентів як на денну так і на заочну форми навчання. І це є основною проблемою технікуму.

Чисельність студентів за джерелами фінансування у 2016 році

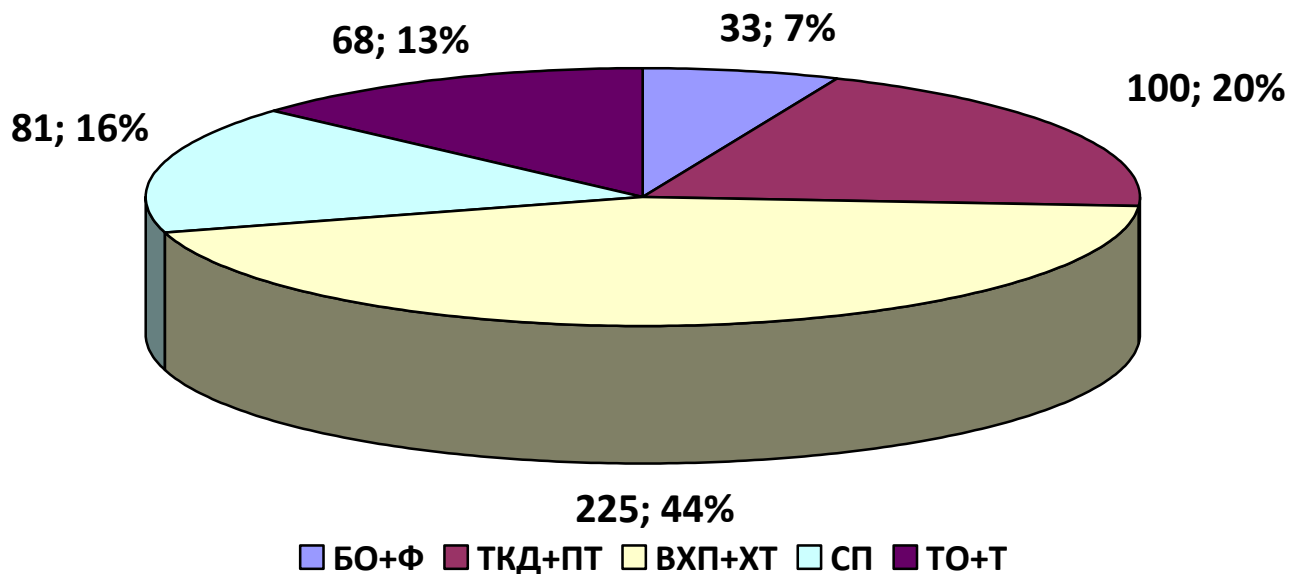

Контингент студентів за спеціальностями, формами навчання та джерелами фінансування

№ з/п	Спеціальність	Форма навчання	2016 рік		
			всього	в т.ч.	
				державне	контракт
1.	072 Фінанси, банківська справа та страхування	Денна	13	8	5
		Заочна	0	0	0
2.	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	Денна	41	25	16
		Заочна	0	0	0
3.	181 Харчові технології	Денна	60	25	35
		Заочна	0	0	0
4.	231 Соціальна робота	Денна	32	20	12
		Заочна	3	0	3
5.	242 Туризм	Денна	22	10	12
		Заочна	0	0	0
6.	5.03050901 Бухгалтерський облік	Денна	20	13	7
		Заочна	0	0	0
7.	5.03051001 Товарознавство та комерційна діяльність	Денна	52	43	9
		Заочна	7	0	7
8.	5.05170101 Виробництво харчової продукції	Денна	136	77	59
		Заочна	29	0	29

9.	5.13010101 Соціальна робота	Денна	46	30	16
		Заочна	0	0	0
10.	5.14010301 Туристичне обслуговування	Денна	37	10	27
		Заочна	9	0	9
Всього		Денна	459	261	198
		Заочна	48	0	48

Контингент студентів за спеціальностями

Найбільшим попитом користується спеціальність «Виробництво харчової продукції» як на денному так і на заочному відділеннях.

1.4. Випуск фахівців

Підсумковим контролем якості підготовки випускників технікуму є державні комплексні экзамені, які приймають Державні екзаменаційні комісії. Головами Державних екзаменаційних комісій затверджувались провідні спеціалісти відповідних галузей господарювання, науково-педагогічні кадри Університетів. Державна атестація випускників всіх спеціальностей проводиться за допомогою засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки.

Атестація здійснювалася на підставі оцінки рівня професійних умінь, знань та навичок випускників, передбачених Галузевим стандартом вищої освіти Міністерства освіти і науки України «Освітньо-кваліфікаційна характеристика» молодшого спеціаліста за відповідним напрямом з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики: складання комплексного державного екзамену за фахом.

Відповідно до Положення про державну атестацію студентів робота державних комісій проводилася у терміни, передбачені навчальними планами

технікуму, персональний склад членів державної комісії та графік роботи комісії затверджувався в установленому порядку.

Екзаменаційна документація складена і оформлена вчасно відповідно до вимог.

За підсумками роботи кожної державної екзаменаційної комісії складався звіт, у якому відображалися результати успішності з аналізом рівня підготовки випускників, а також зазначалися недоліки у підготовці молодших спеціалістів і надавалися пропозиції щодо їх покращення.

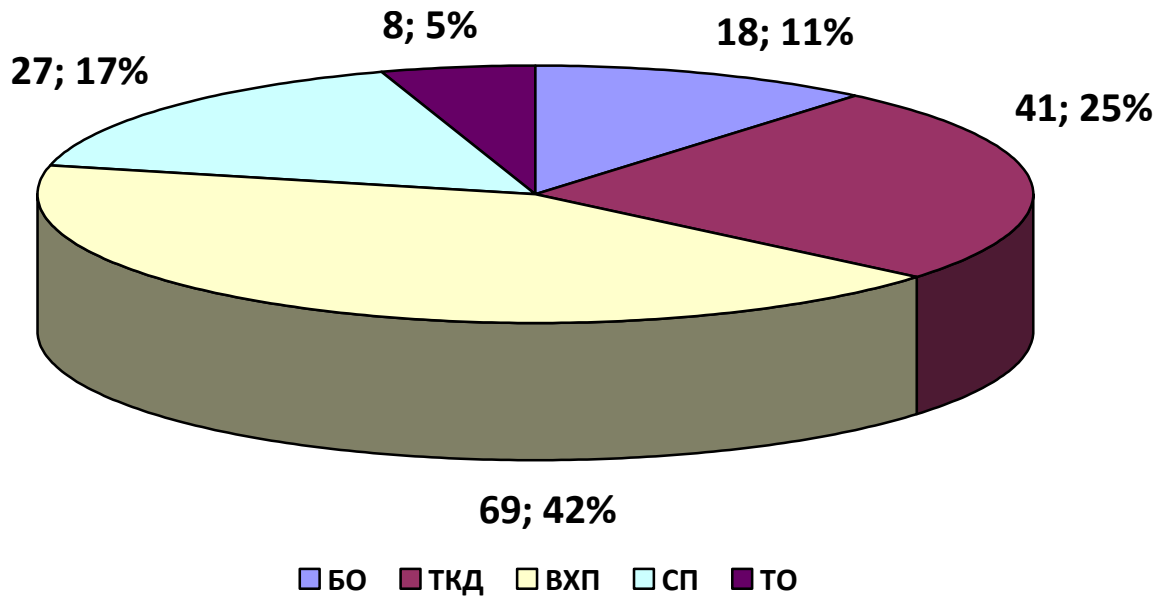
Якісна успішність студентів на державних екзаменах у 2016 році склала 66,4%:

- на денній формі навчання – 75,7 %;
- на заочній формі навчання – 57 %.

Структура випуску фахівців

№ з/п	Спеціальність	Форма навчання	2015 рік			2016 рік		
			всього	в т.ч.		всього	в т.ч.	
				державне	контракт		державне	контракт
1.	5.03050901 Бухгалтерський облік	Денна	21	13	8	18	14	4
		Заочна	0	0	0	0	0	0
2.	5.03051001 Товарознавство та комерційна діяльність	Денна	45	34	11	33	29	4
		Заочна	13	0	13	8	0	8
3.	5.05170101 Виробництво харчової продукції	Денна	51	34	17	56	35	21
		Заочна	12	0	12	13	0	13
4.	5.13010101 Соціальна робота	Денна	35	13	22	27	13	14
		Заочна	12	0	12	0	0	0
5.	5.14010301 Туристичне обслуговування	Денна	15	5	10	8	5	3
		Заочна	6	0	6	0	0	0
Всього		Денна	167	99	68	142	96	46
		Заочна	43	0	43	21	0	21
		Разом	210	99	111	163	96	67

Випуск фахівців за спеціальностями у 2016 році

Загальна інформація про випускників технікуму

№ з/п	Рік	Вручено дипломів	З відзнакою		Форма навчання	
			к-ть	%	денна	заочна
1.	2015	210	17	8,1	167	43
2.	2016	163	10	6,1	142	21

1.5. Працевлаштування випускників

Питання працевлаштування студентів у технікумі вирішуються комплексно, починаючи від комплектування контингенту, моніторингу потреб ринку праці в регіоні, проходження виробничих практик до направлення на роботу.

Щорічно на початку навчального року проходять зустрічі зі студентами-випускниками під час яких розглядаються та конкретизуються питання їх подальшого працевлаштування. Ознайомлення випускників 2016 року з вакансіями було розпочато у жовтні-листопаді. Інформація щодо вакансій постійно розміщується на дошці оголошень, надається через завідуючих відділень, класних керівників та представників студентського парламенту.

Члени підрозділу щодо сприяння працевлаштуванню випускників організовують, контролюють та ведуть облік працевлаштування випускників, проводять постійний аналіз попиту фахівців, підготовку яких здійснює технікум. Підрозділом створена електронна база даних про студентів і випускників, яка містить інформацію про випускника, його адресу, куди направлений на роботу, ким працює або у якому ВНЗ III-IV рівнів акредитації продовжує навчання (як на денному так і на заочному відділенні). Станом на 01.01.2017 року база даних містить відомості про 930 студентів-випускників.

Навчальні плани дозволяють випускникам технікуму продовжувати навчання на старших курсах ВНЗ III – IV рівнів акредитації за умови відповідності напрямку підготовки молодшого спеціаліста.

В цьому напрямку технікум плідно співпрацював з Черкаським національним університетом імені Богдана Хмельницького, Черкаським державним технологічним університетом, Черкаським інститутом банківської справи Університету банківської справи національного банку України (м. Київ), Уманським державним педагогічним університетом ім. Павла Тичини, Київським національним торговельно-економічним університетом, Київським університетом туризму, економіки і права, Полтавським університетом економіки і торгівлі, Переяслав-Хмельницьким державним педагогічним університетом ім. Григорія Сковороди, Східноєвропейським університетом економіки і менеджменту, Харківським державним університетом харчування та торгівлі та іншими.

У технікумі постійно ведеться пошук та налагодження ділових зв'язків з потенційними роботодавцями. З такими підприємствами, установами та організаціями технікум завчасно укладає договори на проведення практики і обговорює питання можливого працевлаштування студентів. Серед таких: ресторани – «Соборний», «Коза-Ностра», «Форест» та «Адмірал»; кафе – «Ярославна», «Браво-піцца», «Карамель», «Гарантела», «Престо»; корчма «Тарас Бульба»; ПП «Туроператор НАМІ»; туристичні компанії «Мрія Тур», «Від краю до Краю», «Маямі-тур», «Магнолія», «Фламінго», «Манго-плюс»; ТОВ «Рейкарц Хотел Менеджмент», ТОВ «Фудпленет», ТОВ «ФОЗЗІ-ФУД», ТОВ «Торгоснова», ТОВ «САВ-ДИСТРИБЬЮШН», ТОВ «Сушия», гіпермаркет ТОВ «Епіцентр К»; Департамент соціальної політики Черкаської міської ради, управління Пенсійного фонду України; Черкаський обласний центр зайнятості, управління праці та соціального захисту населення Черкаської районної державної адміністрації; Обласне Товариство Червоного Хреста та інші.

За звітний період були запроваджені нетрадиційні форми співпраці з підприємствами, організаціями та фірмами, що здійснюють замовлення на підготовку молодших спеціалістів та гарантують працевлаштування випускників. Серед них такі: направлення на виробничу практику, проведення прес-конференцій, мастер-класів, круглих столів; проведення презентацій підприємств (ТОВ «Рейкарц Хотел Менеджмент», ЧФ ТОВ ТА «Максимум», дистриб'юторська компанія «САВСЕРВІС-МОВА», ТОВ «Компанія ТЕГ Центр», ТОВ «Сушия»); тижневиків циклових комісій за участю представників підприємств, організацій та фірм; конференцій із залученням випускників технікуму минулих років; надання консультацій щодо працевлаштування студентам-випускникам адміністрацією, класними керівниками, викладачами.

Протягом 2016 року були організовані та проведені зустрічі випускників з представниками Черкаського обласного центру зайнятості та молодіжного центру працевлаштування.

З метою формування у студентів практичних навичок працевлаштування в умовах ринкової економіки у технікумі зі студентами-випускниками проводиться різноманітна робота:

1) тренінги на теми: «Складання резюме», «Ефективна презентація себе на ринку праці», «Поведінка під час співбесіди з роботодавцем»;

2) інформаційні години у випускних групах на тему «Права випускника при працевлаштуванні на роботу», «Техніка пошуку роботи»;

3) в бібліотеці технікуму оформлена постійно діюча тематична полиця «Азбука пошуку роботи»;

4) членами підрозділу щодо сприяння працевлаштуванню випускників розроблені методичні рекомендації для студентів випускних груп на тему «Абетка працевлаштування».

У 2016 році технікумом було випущено 142 студенти денного відділення, з них за державним замовленням – 96 осіб, за кошти фізичних та юридичних осіб – 46. Саме завдяки цілеспрямованій, систематичній роботі підрозділу щодо сприяння працевлаштування випускників, роботі всього педагогічного колективу, технікум сприяв у працевлаштуванні – 80,3% випускників (91,7% – студентів, що навчалися за державним замовленням та 56,5% – за кошти фізичних та юридичних осіб).

Працевлаштовано:

– за державним замовленням – 63 особи (з них 35 осіб паралельно продовжили навчання у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації (заочна форма); 25 осіб – на денній формі навчання у вищих навчальних закладах: Черкаський державний технологічний університет, Черкаський національний університет ім. Б.Хмельницького, Київський національний торговельно-економічний університет, Уманський державний педагогічний університет ім. Павла Тичини, Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Григорія Сковороди, Харківський державний університетом харчування та торгівлі, Львівський торгово-економічний університет, Вінницький національний аграрний університет, Східноєвропейський університет економіки і менеджменту та інші), з них 4 особи навчається на денній формі за кордоном (Польща);

– за кошти фізичних та юридичних осіб – 23 особи та 3 особи – продовжили навчання на денній формі у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації, 12 – на заочній формі.

Для отримання базової та повної вищої освіти у 2016 році у ВНЗ III-IV рівнів акредитації продовжили навчатися на денній формі навчання 28 випускників технікуму, на заочній – 47, що складає 52,8% від загальної кількості випускників.

Працевлаштування випускників

№ з/п	Спеціальність	Всього	Державні		Контракт	
			Випущено	Працевлаштовано	Випущено	Працевлаштовано
1.	5.03050901 Бухгалтерський облік	18	14	10	4	2
2.	5.03051001 Товарознавство та комерційна діяльність	33	30	30	3	2
3.	5.05170101 Виробництво харчової продукції	56	35	34	21	15
4.	5.13010101 Соціальна робота	27	13	10	14	5
5.	5.14010301 Туристичне обслуговування	8	4	4	4	2
Всього		142	96	88	46	26
Разом		80,3%	91,7%	56,5%		

Стратегія єдності навчання та виховання забезпечила належний рівень якості підготовки молодших спеціалістів. Про що свідчить відсутність рекламаций, негативних відгуків підприємств, організацій та вищих навчальних закладів де працюють або продовжують навчання випускники. Натомість на адресу технікуму надходять листи та подяки за якісну підготовку фахівців.

2. Кадрове забезпечення освітнього процесу, підготовка та перепідготовка педагогічних працівників

2.1. Кадрове забезпечення освітнього процесу

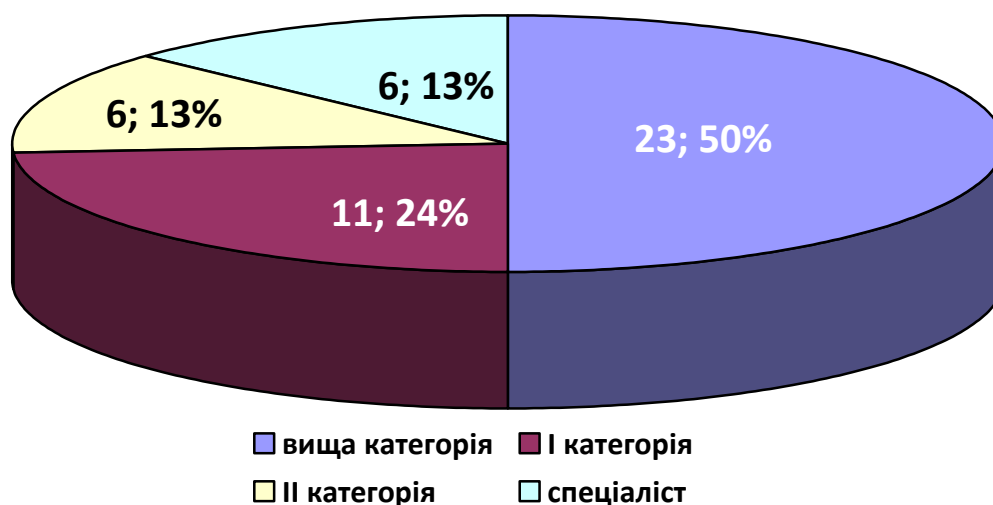
Для забезпечення проведення освітнього процесу щодо підготовки фахівців на рівні державних стандартів якості освіти особлива увага приділяється підбору викладацького складу. Прийом викладачів на роботу, або їх звільнення здійснювалось з дотриманням вимог чинного законодавства. На вакантні місця на умовах контракту приймалися особи, які мають відповідну вищу освіту, досвід роботи, а також молоді спеціалісти. В даний час у технікумі працює стабільний висококваліфікований колектив. Поряд з досвідченими викладачами свою педагогічну діяльність розпочинають і молоді викладачі, більшість з яких в минулому випускники технікуму, які продовжили навчання і повернулись до технікуму вже у якості викладачів або майстрів виробничого навчання.

Підготовку молодших спеціалістів здійснювали 52 викладачів та майстрів виробничого навчання, в тому числі 6 викладачів за сумісництвом. З них 3 – кандидати наук, 6 – викладачів-методистів, 5 – старших викладачів, 23 викладачі має вищу категорію.

Якісна характеристика складу педагогічних працівників

Показники	2016	
	осіб	%
Штатна чисельність педагогічних працівників	46	100%
Вища категорія	23	50%
в т.ч.: педагогічні звання «старший викладач», «викладач-методист»	5 6	11% 13%
I категорія	11	24%
II категорія	6	13%
Спеціаліст	6	13%

Розподіл викладачів за категоріями

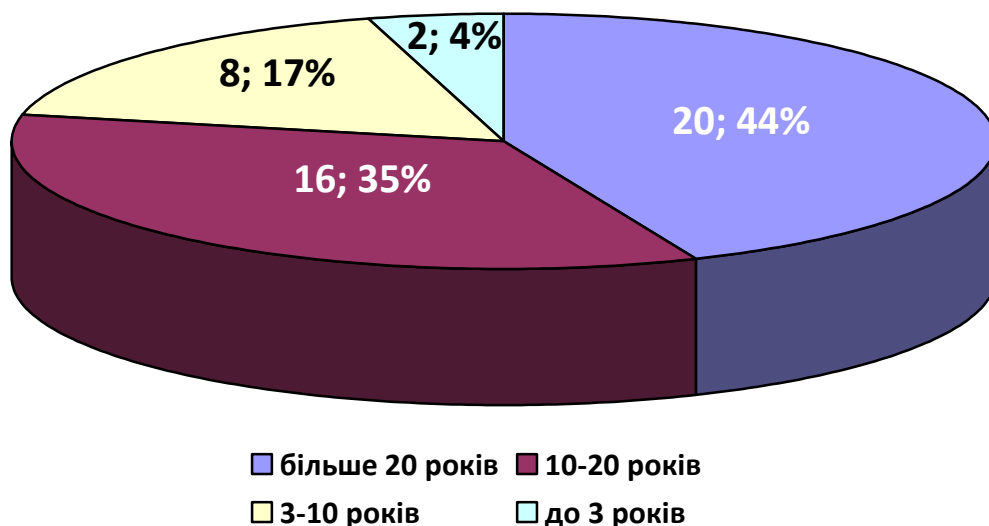

Чисельність педагогічних працівників віком до 30 років – 5 осіб. Пенсійного віку – 9 осіб. Середній вік педагогічних працівників складає 41 рік.

Характеристика складу педагогічних працівників за стажем роботи

Штатна чисельність педагогічних працівників	Стаж							
	до 3-років		3-10 років		10-20 років		більше 20 років	
	осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%
46	2	4%	8	17%	16	35%	20	44%

Досвід роботи викладачів

У 2016 році в технікумі працювало 103 працівника. З них 81 жінка, 22 чоловіка. За даний період звільнилось 12 працівників, з яких 1 вийшла на пенсію. Було прийнято на роботу 6 осіб. Вийшло з декрету 1 особа. В декретну відпустку ніхто не пішов. Всього знаходиться у відпустці в зв'язку з вагітністю та пологами, та по догляду за дитиною 10 осіб.

За штатним розписом у технікумі 3 одиниці заступників директора. Ці посади обіймають:

➤ Заступник директора з навчальної роботи – Козиряцька Наталія Анатоліївна, 08.12.1972 року народження, освіта вища – Черкаський державний педагогічний інститут ім. 300-річчя возз'єднання України з Росією, 1995 р., спеціальність – українська мова і література. Черкаський національний університет ім. Б.Хмельницького, 2014р., спеціальність – управління навчальним закладом. Спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

➤ Заступник директора з виховної роботи – Гущина Алла Василівна, 20.08.1966 року народження. Освіта вища – Черкаський державний педагогічний інститут ім.300 – річчя возз'єднання України з Росією, 1987р., спеціальність – російська мова і література. Черкаський національний університет ім. Б.Хмельницького, 2004р., спеціальність – українська мова та література. Спеціаліст вищої категорії, старший викладач.

➤ Заступник директора з адміністративно-господарської роботи – Завезиступ Віктор Дмитрович, 12.09.1956 року народження. Освіта вища – Харківське гвардійське вище танкове командне училище, 1980 р.

За штатним розписом в технікумі 3 одиниці завідуючих відділеннями. Ці посади обіймають:

➤ Хохлова Любов Михайлівна, 07.07.1972 року народження, освіта вища – Полтавський кооперативний інститут, 1993 р., спеціальність – товаровознавство непродовольчих товарів. Спеціаліст вищої категорії, старший викладач.

➤ Півненко Наталія Павлівна, 29.10.1958 року народження, освіта вища – Черкаський державний педагогічний інститут ім. 300-річчя возз'єднання

України з Росією, 1982 р., спеціальність – біологія з додатковою спеціальністю – хімія, кваліфікація – вчитель біології і хімії. Спеціаліст вищої категорії.

➤ Відьменко Сергій Іванович, 07.08.1975 року народження, освіта вища – Черкаський державний університет ім. Б. Хмельницького, 1998 р., кваліфікація – вчитель фізики та основ інформатики. Спеціаліст вищої категорії.

За штатним розписом одна одиниця завідувача навчально-виробничої практики. Цю посаду обіймає:

➤ Крикуненко Людмила Олександрівна, 02.09.1971 року народження. Освіта вища – Європейський університет фінансів, інформаційних систем, менеджменту і бізнесу, 2002 р., спеціальність – менеджмент організації. Харківський університет харчування та торгівлі, 2015р., спеціальність – товарознавство та експертиза в митній справі. Спеціаліст вищої категорії.

2.2. Методична робота викладачів

Методична робота являє собою систему фахового зростання викладача, спрямованого на процес постійного примноження теоретичних знань і практичних навичок та вмінь з метою удосконалення рівня професійної майстерності. Так у грудні 2016 року 20 викладачів технікуму пройшли психолого-педагогічну підготовку в КНЗ "Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської області"

Плануючи методичну роботу на навчальний рік, кожен викладач планує такі завдання, які будуть сприяти підвищенню його методичного і професійного рівня, тому всі циклові комісії для реалізації поставлених завдань визначали методичні теми, у яких відображається багатогранність роботи всього педагогічного колективу.

У 2016 році методичною радою було затверджено педагогічну проблему технікуму: «Формування інформаційно-комунікаційної компетентності студентів на засадах особистісно орієнтованого навчання та в умовах національно-патріотичного виховання», а також методичні теми циклових комісій: «Особистісно орієнтоване навчання з позицій національно-патріотичного виховання, гуманізації та демократизації освітнього процесу», «Активізація пізнавальної діяльності студентів як шлях формування всебічно розвинених спеціалістів», «Вдосконалення методики викладання спеціальних обліково-економічних дисциплін, інформатики, математики та фізики – важливий чинник підготовки висококваліфікованого спеціаліста», «Розвиток професійних здібностей майбутніх спеціалістів – важлива складова підвищення якісного навчання студентів», «Застосування інноваційних технологій навчання у процесі підготовки майбутніх спеціалістів».

На кожному етапі роботи викладачам надається практична допомога у підвищенні фахового рівня і педагогічної майстерності; вивчається та аналізується стан освітнього процесу та його результативність; організовується участь викладачів циклових комісій у різних формах методичної роботи.

В умовах реформування національної системи освіти в Україні винятково важливого значення набуває систематична робота з молодими педагогічними працівниками. Основним завданням такої роботи є надання молодим викладачам своєчасної та необхідної методичної допомоги для забезпечення якісної освіти студентів, формування у них глибоких професійних знань, умінь і навичок. З цією метою у технікумі організовано роботу семінару молодих викладачів, засідання якого проводяться у формі круглих столів, конференцій та майстер-класів у співпраці з досвідченими викладачами технікуму, викладачами кафедри педагогіки і психології Черкаського національного університету ім. Б.Хмельницького, Черкаського обласного інституту післядипломної освіти. Тематика таких заходів спрямована на формування та вдосконалення практичних, професійних навичок педагогічної діяльності. Найбільш актуальними питаннями, які обговорювалися були: «Методика використання мультимедійних технологій у навчально-виховному процесі», «Інтерактивні методи навчання», «Вимоги до сучасного заняття», «Здоров'я зберігаючи технології навчання»; майстер-класи: «Використання мультимедійної дошки у навчальному процесі», «Електронні лекції-презентації. Методика підготовки» тощо.

Методична робота викладача є важливою складовою успішного освітнього процесу. Значна увага приділяється написанню методичних рекомендацій щодо вивчення навчальних дисциплін, виконання завдань самостійної роботи та завдань навчальної і виробничої практики, організації дослідницької та творчої-пошукової роботи для студентів денного і заочного відділень.

Значна робота викладачів технікуму проводиться зі створення презентацій, мультимедійного супроводу навчальних дисциплін та розробки методичних матеріалів в електронному вигляді для забезпечення заочного навчання.

2.3. Підвищення кваліфікації та атестація педагогічних працівників

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників технікуму здійснювалось відповідно до затвердженого графіку. У 2016 році 2 викладача пройшли підвищення кваліфікації в КНЗ "Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської області", 3 особи стажування в Харківському державному університеті харчування та торгівлі і одна особа в ресторані "Адмірал".

Звіти викладачів, оформлені відповідно до вимог, заслуховувались на засіданнях педагогічної та методичної рад. Нові методичні і педагогічні надбання впроваджуються у навчально-виховний процес.

Адміністрація технікуму надавала суттєвого значення атестації педагогічних працівників, яка проходила відповідно до Типового положення про атестацію педагогічних працівників, наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України» №930 від 6 жовтня 2010 року (зі змінами від 08.08.2013 р. №1135), плану атестації педагогічних працівників та графіку атестації на рік. Підготовка до атестації проходила в атмосфері гласності.

Характеристики, атестаційні листи обговорювалися на засіданнях циклових комісій, методичній та педагогічній радах. Оцінка діяльності педагогічних працівників які підлягали атестації, доводилась до їх відома, про що свідчать їх підписи про ознайомлення. Наслідки атестації зафіксовані в протоколах атестаційної комісії. Підсумки роботи атестаційної комісії знаходили відображення в щорічних наказах директора і доводились до відома працівників.

У 2016 році було атестовано 12 педагогічних працівників, яким:
підтверджено:

- вищу категорію – 2 особам;
- вищу категорію та педагогічне звання «викладач-методист» – 1 особі;
- вищу категорію та присвоєно педагогічне звання «викладач-методист» – 1 особі;
- вищу категорію та присвоєно педагогічне звання «старший викладач» – 1 особі;

присвоєно:

- кваліфікаційну категорію «спеціаліст вищої категорії» – 2 особам;
- кваліфікаційну категорію «спеціаліст I категорії» – 2 особам;
- кваліфікаційну категорію «спеціаліст II категорії» – 2 особам;
- встановлено 12-й тарифний розряд – 1 особі.

Прошли атестацію та визнані такими, що відповідають займаній посаді директор та заступник директора з навчальної роботи технікуму.

Апеляцій щодо проведення атестації педагогічних працівників не було.

В цілому педагогічний колектив технікуму має значний досвід роботи, достатню професійну та педагогічну майстерність і здатний забезпечити підготовку молодших спеціалістів на рівні державних вимог та стандартів.

Протягом 2016 року 42 працівника технікуму були нагороджені дипломами, грамотами та подяками. (4 – дипломами, 12 – грамотами, 26 – подяками). Робота колективу технікуму була відзначена підприємствами, організаціями міста та ВНЗ – партнерами.

3. Організація та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу

3.1. Організація навчального процесу

Реалізація змісту навчання майбутніх фахівців здійснювалась відповідно до вимог освітньо-професійних програм та освітньо-кваліфікаційних характеристик спеціальностей, які передбачають формування та запровадження освітянських програм з урахуванням сучасних тенденцій розвитку науки та техніки, соціальної сфери та ринку праці. Були розроблені навчальні плани, графіки, розклади навчальних занять, плани роботи підрозділів та їх керівників.

Розроблено та затверджено навчальні плани та навчальні програми за формами, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 29.03.2012 № 384 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 05.06.2013 № 683), і складено згідно з вимогами галузевих

стандартів, освітньо-професійних програм підготовки фахівців. Відповідно до навчального процесу для кожної навчальної дисципліни викладачами технікуму розроблено робочі програми.

Засобом оптимізації освітнього процесу стало впровадження викладачами новітніх інформаційних технологій майже з усіх навчальних дисциплін.

За звітний період значна увага приділялася створенню та оновленню змістовного навчально-методичного забезпечення, що включає: лекції, інструктивно-методичні карти до проведення практичних, лабораторних робіт, методичні вказівки до виконання самостійної роботи, плани семінарських занять та методичні вказівки до їх підготовки, методичні вказівки для виконання курсових робіт, методичні вказівки з виконання контрольних робіт для студентів заочної форми навчання, науково-методичні комплекси в електронному варіанті, навчально-методичні посібники.

Обсяг лекційного курсу з кожної навчальної дисципліни відповідає навчальним планам, а його тематика – робочій програмі. Викладачі технікуму, які проводять лекційні заняття, мають матеріали лекцій, розглянуті на засіданнях відповідних циклових комісій.

Все більший розвиток у навчальному процесі знаходила ідея комп'ютерного супроводу, коли під час традиційної лекції застосовуються мультимедійні технології, а провідна роль викладача у передачі знань зберігається. Викладачі майже всіх спеціальностей, використовуючи «електронну лекцію», прагнули реалізувати ідею індивідуалізації сприйняття і засвоєння лекційного матеріалу студентами.

Перелік тем лабораторних робіт визначався робочою програмою навчальної дисципліни. Кожна лабораторна робота забезпечувалась відповідними методичними вказівками, необхідними матеріалами та обладнанням.

На практичних заняттях студенти розглядали окремі тематичні положення навчальної дисципліни, які вивчалися як на лекціях, так і в процесі самостійної роботи. Під час проведення таких занять студенти практично застосовують набуті знання і вміння шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованих завдань. Перелік тем і зміст практичних занять передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Для проведення практичних занять викладачами розроблено різноманітні методичні матеріали: тестові завдання для виявлення рівня оволодіння студентами необхідними теоретичними положеннями, індивідуальні завдання, практичні завдання (виробничі ситуації) різної складності та засоби діагностики.

При складанні графіків проведення консультацій з навчальних дисциплін було передбачено надавати студентам можливість працювати в аудиторіях у позанавчальний час, використовуючи наявну матеріальну базу кабінетів технікуму під керівництвом викладачів.

Для організації самостійної роботи студентів застосовувались інтерактивні підручники, методичні рекомендації та тестові завдання з навчальних дисциплін. Студенти безкоштовно користуються та отримують інформацію із мережі Internet. У технікумі працює внутрішня локальна комп'ютерна мережа,

що дає можливість використовувати створені викладачами електронні підручники. Особлива увага приділяється вивченню студентами прийомів використання комп'ютерних технологій для прийняття управлінських рішень на підприємствах різних форм власності, системному підходу до виконання прикладних та творчих завдань.

Для проведення як поточного, так і підсумкового контролю у навчальному процесі найчастіше використовувались тестові програми (Автоматизована система підготовки тестових завдань) Ukr COM та EasyQuizzzy-2.0, які дають можливість контролювати рівень знань і навичок студентів з будь-якої дисципліни (попередньо викладачами готується тестовий матеріал). Програма Ukr COM застосовується також при складанні державних екзаменів.

У технікумі склалася і неухильно втримується чітка система адміністрування, що передбачає планування, аналіз і контроль за виконанням. Позитивну динаміку організації навчального процесу задає чітко спланований та облікований поточний, рубіжний та семестровий контроль знань студентів. Результати різнопланового контролю розглядаються та обговорюються на засіданнях адміністративних, інформаційно-методичних, педагогічних рад, циклових комісій, на зборах активу навчальних груп та студентської ради.

Відповідно до планів роботи та затверджених положень у технікумі регулярно працювали педагогічна і методична ради, наради голів циклових комісій, засідання циклових комісій.

Ефективність підготовки висококваліфікованих фахівців залежить від рівня педагогічного професіоналізму викладацького складу. Перехід від знань до професійної підготовки спеціалістів ставить неординарні вимоги до особистості викладача.

Кожен викладач технікуму постійно працює над самовдосконаленням, аналізує свою роботу за попередні роки, ставить нові завдання, виробляє основні напрямки діяльності і забезпечує якісну підготовку майбутніх фахівців. Цьому сприяє робота циклової комісії. Головна мета якої полягає у забезпеченні якості підготовки спеціалістів, здатних у нових соціально-економічних умовах вирішувати складні питання господарської практики. В основу роботи циклової комісії покладена діяльність викладачів, спрямована на удосконалення змісту навчання та виховання студентів, поглиблення знань та прищеплення їм любові до обраного фаху.

Методичне забезпечення освітнього процесу та виховної роботи у технікумі здійснювали 6 циклових комісій:

- соціально-гуманітарних дисциплін;
- соціальних, правових дисциплін та психології;
- спеціальних обліково-економічних дисциплін, інформатики, математики та фізики;
- спеціальних технологічних дисциплін та хімії;
- спеціальних дисциплін комерційного спрямування та торговельного підприємництва;
- спеціальних дисциплін туристичного спрямування та фізичного виховання.

Вчити сьогодні підростаюче покоління неможливо без постійного оновлення і збагачення своїх наукових знань, які дають можливість передбачити викладачеві хід освітнього процесу, а також стають опорою для творчості. У сучасних умовах пріоритетом в роботі ВНЗ викладачі пам'ятають і забезпечують реалізацію принципу «навчання протягом усього життя», а також своєю участю у науково-практичних конференціях, семінарах, тренінгах, підготовкою методичних матеріалів, наукових статей доводять, що майстерність викладача створюється не на порожньому місці, а спирається на науку та практичний досвід багатьох поколінь.

Викладач дисциплін соціального спрямування Башей О.О. взяв участь у розробці соціального проекту в дії для отримання гранту Соснівською радою ветеранів м. Черкаси.

Викладач української мови та літератури Козиряцька Н.А. підготувала методичний посібник «Нестандартні навчальні заняття з української літератури на основі педагогічних технологій у ВНЗ I-II рівнів акредитації», презентація якого відбулася у березні на засіданні Черкаського обласного методичного об'єднання викладачів мови та літератури; а в листопаді поточного року взяла участь у форумі «Сучасний навчальний заклад – орієнтири успіху», який проводився на базі Уманського педагогічного університету ім.П.Тичини.

У квітні викладач дисциплін соціального спрямування Відьменко М.О. взяла участь у підготовці творчого відеопроєкту «Конфлікти» в обласному Конкурсі інформаційно-профілактичної соціальної реклами-2016 «Вчимося вирішувати конфлікти», який проводився Міжнародним жіночим правозахисним центром «ЛаСтрада» та ЧМДГО «Експериментальний творчий центр».

Викладач спеціальних дисциплін туристичного спрямування Тищенко О.Л. у жовтні взяла участь у вебінарі Центру освітніх технологій «Advance» на тему «Секрети ефективного навчання».

У грудні викладач економічних дисциплін Мартиненко Г.М. взяла участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Соціальні практики формування гендерної чутливості і толерантності», яка проводилася в Черкаському національному університеті ім.Б.Хмельницького. Статтю «Гендерний підхід у вивченні економічних дисциплін у державних ВНЗ України I-II рівнів акредитації» надруковано у збірнику матеріалів конференції.

У 2015-2016 навчальному році з метою створення умов для творчої реалізації педагогів, поширення їхнього досвіду щодо впровадження у практику інноваційних форм і методів роботи у технікумі проводилися конкурси майстерності серед викладачів у різних номінаціях: «Кращий завідувач навчальним кабінетом», «Кращий керівник предметного гуртка». Відповідно до положень про проведення Конкурсів змагання відбувалося у два етапи: 1-й – жовтень-травень – конкурсанти виконували заплановану роботу, систематизували та оформляли належним чином свої напрацювання; 2-й – під час останнього засідання педагогічної ради учасники через мультимедійний проектор презентували свою роботу педагогічному колективу.

Обирали переможців шляхом загального таємного голосування педагогічних працівників у таких категоріях: «Кращий завідувач навчальним кабінетом» – Посипайко Т.В., «Кращий керівник предметного гуртка» – Яременко О.М.

Згідно з планом роботи технікуму протягом року проводились тижневики циклових комісій. Така робота дає можливість поглибити знання студентів, максимально наблизити їх до професійної діяльності, навчає володіти собою у професійних ситуаціях. Студенти всіх спеціальностей були залучені до участі у різноманітних заходах циклових комісій «Соціальних, правових дисциплін та психології», «Спеціальних технологічних дисциплін та хімії», «Спеціальних дисциплін комерційного спрямування та торговельного обладнання», «Спеціальних обліково-економічних дисциплін, інформатики, математики та фізики», «Соціально-гуманітарних дисциплін», «Дисциплін туристичного спрямування та фізичного виховання».

Під час тижневиків були організовані і проведені: конкурси, олімпіади з навчальних дисциплін, вікторини, «круглі столи», тематичні вечори, конкурси професійної майстерності, майстер-класи, флеш-моби, тренінги, виставки-продажі продукції і робіт, виготовлених руками студентів, екскурсії до музеїв, організацій та установ, відвідування театральних вистав, книжкових виставок, краєзнавчі екскурсії, зустрічі з випускниками, представниками різних підприємств та організацій, баз практики.

Формування вихованої, інтелектуально багатой особистості майбутнього спеціаліста відбувалась як у навчальний, так і позанавчальний час. Як показує досвід, інтерес у студентів викликає творчо-пошукова та дослідницька робота. Однією з форм такої роботи є предметні гуртки, на заняттях яких студенти розширюють свої знання і набувають більше практичних умінь та навичок, формують досвід пізнавальної діяльності. Саме студенти-гуртківці мають можливість поглиблено вивчати навчальні дисципліни, творчо і самостійно працювати, брати участь у студентських конференціях, різноманітних конкурсах. До участі в роботі 22 предметних гуртків та клубів за інтересами, волонтерського загону активно долучилося майже 53 % студентів.

Організація пошуково-дослідної роботи студентів є важливим чинником підвищення ефективної професійної підготовки майбутніх фахівців, бо передбачає індивідуалізацію навчання, дає змогу реалізовувати особистісно орієнтоване навчання, розширює обсяг знань, умінь та навичок студентів, сприяє формуванню активності, ініціативи, допитливості, розвиває творче мислення, спонукає до самостійних пошуків. Результатом творчого пошуку студентів під керівництвом досвідчених викладачів є студентські науково-практичні конференції.

У квітні 2016 року студенти технікуму взяли участь у IV Обласній студентській науково-практичній конференції «Їх імена славлять Черкаський край», яка проводилася на базі філії «Черкаського кооперативного економіко-правового коледжу» ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». Мета даної конференції – поглиблення краєзнавчої роботи про рідний край, людей, які в усі часи національного розквіту, соціально-економічних

випробувань віддавали свої життєві сили і творчий потенціал для розвитку своєї Батьківщини.

Для участі у конференції студенти технікуму дослідили і проаналізували життєві та професійні досягнення наших земляків.

Студентка II курсу групи ТО-5 Богдан Тетяна підготувала роботу «Іван Гуріненко – ім'я, гідне вдячної пам'яті» про вченого, який зробив вагомий внесок у розвиток Черкащини, в пам'ятко-охоронну справу, в краєзнавство і в археологічну науку.

Студентка I курсу групи ТКД-45 Лисенко Альона досліджувала тему «Чорнобильська катастрофа – національна трагедія народу», у якій зазначала, про те, скільки б років не минуло після тієї страшної трагедії, ми завжди будемо з вдячністю згадувати відважних і мужніх ліквідаторів, серед яких був полковник Волобуєв Володимир Йосипович, а нині працює архіваріусом та начальником штабу ЦО в технікумі.

Студент II курсу групи ТКД-44 Микола Селянко досліджував тему «Відомий черкаський кухар», у якій проаналізував життєвий і професійний шлях випускника Черкаського комерційного технікуму Крижанівського Андрія, відомого кухаря та головного технолога підприємств ресторанного господарства м. Черкаси.

За традицією у технікумі проводився щорічний конкурс студентських робіт, головним завданням якого було сприяти реалізації творчих здібностей студентів, активізувати навчально-пізнавальну діяльність, покращувати якість знань, професійну підготовку майбутніх спеціалістів.

На засіданнях циклових комісій відбулося оцінювання і визначення кращих студентських робіт для участі в науково-практичній конференції «Творча праця – шлях до успіху», присвяченій Дню науки, яка проходила 19 травня 2016 року.

Усі творчо-пошукові роботи мали мультимедійний супровід, створений вдало і якісно, який підкреслював прикладне значення досліджень та різноплановість робіт:

1. «Михайло Грушевський – перший Президент України» підготувала студентка I курсу спеціальності «Виробництво харчової продукції» групи ВХП-15 Метейко Каріна; керівник Радзюн О.В.

2. «Соціальна профілактика інтернет-залежності у студентському середовищі» – студентка III курсу спеціальності «Соціальна робота» групи СП-3 Груба Діана; керівник Відьменко М.О.

3. «Фізичне виховання – компонент всебічного розвитку особистості» – студентка III курсу спеціальності «Товарознавство та комерційна діяльність» групи ТКД-7 Шевченко Поліна; керівник Решетніков С. М.

4. «Аналіз безпечності рибної сировини Кременчуцького водосховища» – студентка групи ТКД-7 Андрієнко Олеся; керівник: Крикуненко Л.О.

5. «Аналіз продуктивності праці працівників ТОВ Фудпленет «ГрандМаркет» за 2015 рік» – студентка III курсу групи ТКД-7 Рец Тетяна; керівник Мартиненко Г.М.

6. Для виконання замовлення Черкаського міського Департаменту освіти – розрахувати роздрібні ціни на страви двотижневого меню для одноразового харчування школярів м. Черкаси долучилися викладачі та студенти технологічного відділення. Поставлене завдання дослідницька група виконала, але не зупинилась на досягнутому. Адже матеріал об'єднував інформацію з різних навчальних дисциплін і тому творчо-пошукова робота складалася з чотирьох розділів:

- «Особливості харчування школярів» підготувала студентка II курсу групи ВХП-12 Данильчук Анастасія; керівник Прядко А.М.

- «Раціональне харчування школярів – запорука здорової нації» - студентка II курсу групи ВХП-12 Штукатурова Лідія; керівник: Пластун А.М.

- «Організація обслуговування учнів загальноосвітніх шкіл» – студентка II курсу групи ВХП-11 Смірнова Катерина, керівник: Хлиніна Н.Г.

- «Визначення роздрібних цін на страви двотижневого перспективного меню для одноразового харчування учнів шкіл м. Черкаси» – студенти групи ВХП-9 Дегтяр Валентина, Самойленко Єлизавета, Соломієнко Ірина. Керівники: Хлиніна Н.Г. та Дорофей О.В.

Колективну роботу на конференції представляли студентки групи ВХП-11 Смірнова Катерина та групи ВХП-12 Данильчук Анастасія.

З метою виконання завдань громадянсько-патріотичного виховання студентської молоді, утвердження статусу української мови як державної, піднесення її престижу, виховання поваги до мови свого народу, підвищення рівня мовної освіти, з метою вшанування творчої спадщини видатного сина українського народу Тараса Шевченка студенти технікуму щорічно беруть участь у проведенні Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика та Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка.

Серед студентів технікуму є чимало тих, хто прагне розширити свій кругозір, поглибити рівень знань, набути більше практичних умінь і навичок не тільки на заняттях, а й у поза навчальний час. Саме такі студенти у брали участь у студентських конференціях, конкурсах професійної майстерності та олімпіадах з різних дисциплін, які проводилися у навчальних закладах нашого міста, області та України:

У лютому студенти технікуму взяли участь у II (Обласному) етапі Всеукраїнської олімпіади з української мови серед студентів і коледжів Черкаської області і посіли III місце: Груба Діана у категорії «Студент II-го курсу», Козак Аліна та Сидоренко Юлія у категорії «Студент I-го курсу» (викладачі Козиряцька Н.А., Назаренко І.Л.).

У березні студенти технікуму взяли участь у II (обласному) етапі Всеукраїнської олімпіади з математики серед студентів I-II курсів технікумів та коледжів Черкаської області. За результатами олімпіади: Клочай Наталія – II місце серед студентів II курсу; Задорожня Каріна – III місце серед студентів I курсів (викладач Титаренко А.В.).

З 17 до 25 березня проводився XIII Міжнародний творчий проект для молоді «Закони життя». У написанні психологічних творів взяло участь 130

учнів та студентів із 15 навчальних закладів Черкаської області. У молодіжній віковій категорії (з 12 до 17 років) I місце посіла Путіліна Лідія, студентка групи Б-7; у старшій (з 18 до 28 років) – II місце Єрмакова Єлизавета, студентка групи СП-22 (керівник Кучеренко А.В.).

23 квітня 2016 року студенти спеціальності «Бухгалтерський облік» взяли участь у фіналі обласного щорічного дебатного турніру зі сталого розвитку, який стартував 15 березня. Турнір проводився факультетом економіки та управління Черкаського державного технологічного університету і Ресурсним центром зі сталого розвитку в рамках проекту ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду», який ініціює популяризацію Цілей сталого розвитку, які були прийняті ООН 25 вересня 2015 року. Команду технікуму представляли студентки групи Б-5 Дембовська Вікторія, Вовк Лілія, Корпаєнко Тетяна (керівник Набитович С.А.).

26 травня студенти технікуму спеціальності «Соціальна робота» долучились до надзвичайно цікавої події – гендер-квесту «Шлях до гармонії», що був організований Управлінням у справах сім'ї, молоді та спорту Черкаської ОДА. Студенти технікуму та ЧНУ ім. Б. Хмельницького проклали шлях до гармонійних стосунків, ламаючи гендерні стереотипи (керівник Відьменко М.О.).

Відповідно до Указу Президента України 2016 рік оголошено в Україні роком англійської мови, тому викладачі іноземної мови із березня до травня у технікумі проводили курси англійської мови для студентів усіх спеціальностей «Заочна подорож англійськими країнами», а для викладачів на сайті технікуму пропонували он-лайн заняття для вдосконалення рівня знань англійської мови.

У листопаді викладачами іноземних мов було організовано і проведено загальнотехнікумівський флеш-моб «Спілкуйся англійською».

Студенти технікуму взяли участь в поетичних читаннях «Поетична палітра Європи», присвячених Європейському дню мов, які проводила Черкаська обласна наукова бібліотека ім. Т.Г.Шевченка. На заході серед представлених поезій звучав «Заповіт» великого українського Кобзаря Т. Г. Шевченка різними мовами Європи. Сорокопуд Мирослава та Путіліна Лідія студенти спеціальності «Бухгалтерський облік» декламували поетичні рядки Г.Лонгфеллоу «Дощовий день» різними європейськими мовами (керівник Сергієнко Г.О.).

Студенти спеціальності «Соціальна робота» взяли участь у Всеукраїнському конкурсі фото- та відеоробіт «Україна – НАТО: сучасний погляд української молоді» і підготували фотороботу та відеопроєкт «Україна та НАТО: партнерство заради миру» під керівництвом викладачів Відьменко М.О. та Башея О.О.

У вересні студенти спеціальності «Соціальна робота» відвідали відкриту лекцію Тамари Злобіної «Гендерний розпад». Захід був присвячений трансформації гендерних ролей у сучасному українському суспільстві.

У жовтні студенти усіх спеціальностей технікуму взяли активну участь у вікторині «Фінансова грамотність». Головна мета якої – підвищити фінансову

грамотність студентів, навчити управляти коштами на даний час і в майбутньому та відповідати за прийняті рішення.

З 1 до 9 листопада студентки групи Б-6 спеціальності «Бухгалтерський облік» Атаманова Діана, Захарченко Ірина, Крижанівська Інна та Путіліна Лідія взяли участь у регіональному конкурсі презентацій для випускників технікумів і коледжів освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» на тему: «Гроші та кредит: сучасні тенденції розвитку». Конкурс проводився кафедрою економічної теорії та банківської справи Черкаського державного технологічного університету (керівник Мойсеєва Л.Й.).

18 листопада на II Всеукраїнському етнофестивалі кулінарного мистецтва з ентузіазмом відстоювала честь технікуму і гідно його представляла команда студентів спеціальності «Виробництво харчової продукції» під назвою «Черкаські характерники». Даний конкурс проводився з метою підвищення рівня фахової майстерності та професійно-практичної підготовки студентів, відродження давніх традицій української кухні, розвиток кулінарного мистецтва, сприяння творчому та інтелектуальному становленню молоді, вихованню патріотизму на базі Коледжу технологій, бізнесу та права Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки в м. Луцьку. До складу нашої команди входили студенти групи ВХП-13 Коберник Максим, Маслош Михайло, Прядко Дмитро та ВХП-12 Сторож Яна, які під керівництвом голови циклової комісії спеціальних технологічних дисциплін Хлиніної Н.Г. та майстра виробничого навчання Дорофей О.В. на високому рівні продемонстрували знання, вміння та професійні навички і таланти у кулінарній справі.

У грудні на фестивалі професійної майстерності «КомерцФест-2016» відстоювала честь технікуму і гідно його представляла команда студентів спеціальностей «Товарознавство та комерційна діяльність» і «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» під назвою «Матриця», до складу якої ввійшли студенти груп ТКД-8 Присяжненко Олена, Шевченко Юлія, ТКД – 9 Карманов Ян, ПТ- 2 Дмитренко Едуард, які під керівництвом голови циклової комісії спеціальних дисциплін комерційного спрямування та торговельного підприємництва Одорошенко О.В. на високому рівні продемонстрували знання, вміння, професійні навички і таланти у торговельній справі, яка є невід'ємною частиною нашого життя. За результатами конкурсу учасники команди «Матриця» отримали грамоту переможця у номінації «Професійні, креативні, прогресивні».

На виконання Указу Президента України від 9 лютого 2015 року №9 63/2015 «Про відзначення 150-річчя від дня народження Михайла Грушевського» та пункту 15 Плану заходів з підготовки та відзначення 150-річчя від дня народження Михайла Грушевського, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 4 червня 2015 р. №9 586-р та з метою вшанування та утвердження традицій боротьби за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, засвідчення вдячності всім творцям і захисникам Української держави у технікуму протягом 2016 року було проведені такі заходи:

- організовано творчо-пошукову роботу студентів з теми «Михайло Грушевський – перший Президент України»;

- для студентів проведено історичну вікторину «Життєвий шлях М.Грушевського»;

- для викладачів технікуму викладач історії Радзюн О.В. підготував доповідь на інформаційно-методичну нараду «Історичний портрет Михайла Грушевського: 150 років від Дня народження»;

- організовано книжкову виставку «Творча спадщина М.Грушевського» у кабінеті історії.

Відповідно до Указу Президента України № 687/2015 «Про вшанування пам'яті Івана Франка у зв'язку з 160-річницею від дня народження та 100-річчям від дня смерті Івана Франка» у технікуму було заплановано і проведено:

- поетичні читання громадянської та інтимної лірики Івана Франка;

- I етап XVII Міжнародного мовно-літературного конкурсу ім. Тараса Шевченка серед творчо-обдарованих студентів I-II курсів. Основне завдання – написати «Лист до Івана Яковича Франка». Учасники конкурсу висловлювали свою громадянську позицію та власне ставлення до унікальної особистості, українського пророка, який у своїх творах закликав нащадків до духовної єдності у боротьбі за національне й державне відродження української нації;

- літературна вікторина «Чи знаєте ви Івана Франка?» у читальній залі бібліотеки технікуму;

- літературно-музична композиція «Я син народу, що вгору йде»;

- книжкова виставка творчої спадщини відомого на весь світ письменника, філософа, перекладача, драматурга, громадського діяча, політика та ученого;

- триває творчо-пошукова робота студентів «Іван Франко – унікальна особистість».

Протягом року студенти та викладачі технікуму мали можливість переглянути вистави «Мартин Боруля», «Сватання на Гончарівці», «Кайдашева сім'я», «Мина Мазайло» – найкращі українські комедії, які багато років не втрачають своєї популярності та сприяють національно-патріотичному вихованню студентської молоді.

21 листопада 2016 р. волонтери технікуму разом з Управлінням у справах сім'ї, молоді та спорту Черкаської обласної державної адміністрації взяли участь в урочистих заходах з нагоди вшанування Дня Гідності та Свободи в містах Золотоноша та Сміла. Під час заходів був розгорнутий прапор України довжиною 20 метрів, який символізує духовність та прагнення нашого народу до свободи та незалежності

Відповідно до Плану заходів, наказу Міністерства освіти і науки України від 31.09.2016 № 1171 щодо проведення Всеукраїнського тижня права та з метою подальшого розвитку системи безперервної правової освіти та виховання, покращення роботи щодо формування рівня правової культури дітей, розвитку громадянських компетентностей студентської молоді, застосування в освітньому процесі кращих європейських досягнень юридичної науки з 5 до 9 грудня у технікумі були проведені такі заходи:

- радіогазета на тему «З історії виникнення права»;

- виготовлення членами правового гуртка «Феміда» інформаційних бюлетенів «Права та обов'язки студентів», «Пенсії за віком в Україні»;
 - обговорення теми «Проблеми реформування соціальної політики в Україні»;
 - опитування серед студентів «Чи знаєш ти свої права та обов'язки»;
 - бесіда під час виховних годин на тему «Сила закону»;
 - круглий стіл «Дотримання прав і свобод громадян України – запорука успішної євроінтеграції»;
 - зустріч студентів та викладачів з працівниками соціального захисту населення Соснівського району м.Черкаси «Порядок та умови нарахування субсидій»;
 - зустріч студентів з учасником АТО, майором Національної гвардії України Посипайком Ю.П. про захист прав учасників антитерористичної операції та їх сімей;
 - правова вікторина;
 - олімпіада з навчальної дисципліни «Основи правознавства»;
 - конкурс стіннівок «Право в житті людини»;
 - книжкова виставка у бібліотеці технікуму про права людини.
- Робота щодо формування правових відносин продовжується надалі і сприяє розширенню правових знань учасників освітнього процесу, формує вміння співвідносити в життя норми моралі та права, застосовувати правові знання в повсякденному житті.

3.2. Практичне навчання

Особлива увага в технікумі приділялась змісту і організації практичного навчання студентів. Практичне навчання організоване згідно «Положення про проведення практики студентів Черкаського комерційного технікуму», наскрізних програм, зміст яких передбачає і відображає цілісну систему практичної підготовки, що відповідає вимогам часу і регіональним особливостям.

Саме практичне навчання є невід'ємною складовою частиною навчального процесу підготовки студентів в технікумі та має велике значення для підготовки конкурентоспроможних фахівців для підприємств, установ і організацій різних форм власності та приватного бізнесу відповідно до професійного призначення молодшого спеціаліста.

Практичне навчання студентів було забезпечено розробленими робочими навчальними програмами з даного виду практик. Ефективно забезпечити проведення практики у відповідності з програмою допомагали:

- методичне забезпечення практики;
- відповідність об'єктів практики і достатнє їх оснащення;
- консультації керівників практики.

Види практики, що були визначені навчальними планами

Спеціальність	Види практики
5.03050901 Бухгалтерський облік	<ul style="list-style-type: none"> ✓ навчальна практика ✓ технологічна практика ✓ практика з ІС-бухгалтерія
5.03051001 Товарознавство та комерційна діяльність	<ul style="list-style-type: none"> ✓ навчальна практика ✓ технологічна практика
5.05170101 Виробництво харчової продукції	<ul style="list-style-type: none"> ✓ навчальна практика ✓ технологічна практика ✓ переддипломна практика
5.13010101 Соціальна робота	<ul style="list-style-type: none"> ✓ навчальна практика ✓ технологічна практика
5.14010301 Туристичне обслуговування	<ul style="list-style-type: none"> ✓ вступ до фаху ✓ навчальна практика ✓ туристично-краєзнавча ✓ технологічна практика ✓ професійна практика

Кожний із запланованих видів практики передбачав досягнення конкретних цілей, завдань практики, формування конкретних умінь і навичок.

Колектив технікуму прикладав багато зусиль для підготовки конкурентоспроможних молодших спеціалістів, які володіють підприємницькими навичками й уміньми працювати творчо й ініціативно.

Після проходження практики, виробничо-творчих контактів з працюючими спеціалістами студенти значною мірою змінюють ставлення до рівня своєї професійної підготовленості: посилюється критичне ставлення до своїх знань, умінь і навичок, професійної майстерності, змінюється ставлення до обраної професії, підвищується вимогливість до особистої компетентності.

Для проведення практики залучались провідні підприємства, організації та фірми: ресторани – «Соборний», «Коза-Ностра», «Форест» та «Адмірал»; кафе – «Ярославна», «Ваніль», «Браво-піцца», «Карамель», «Тарантела», «Престо»; корчма «Тарас Бульба»; ПП «Туроператор НАМІ»; туристичні компанії «Мрія Тур», «Від краю до Краю», «Маямі-тур», «Магнолія», «Фламінго», «Манго-плюс»; ТОВ «Рейкарц Хотел Менеджмент», ТОВ «Фудпленет», ТОВ «ФОЗЗІ-ФУД», ТОВ «Торгоснова», ТОВ «САВ-ДИСТРИБЬЮШН», ТОВ «Сушия», гіпермаркет ТОВ «Епіцентр К»; Департамент соціальної політики Черкаської міської ради, управління Пенсійного фонду України; Черкаський обласний центр зайнятості, управління праці та соціального захисту населення Черкаської районної державної адміністрації; Обласне Товариство Червоного Хреста та інші. Тривалість дії договорів погоджується сторонами. Так станом на 01.01.2017 року було укладено 140 договорів з підприємствами, установами та організаціями різних форм власності. З них: 10 було укладено на 5 років, інші – на конкретний період практики.

3.3. Організація виховної роботи зі студентами

Виховна робота в технікумі є вагомою складовою освітнього процесу і спрямовувалась на формування у майбутнього фахівця як свідомого громадянина – патріота України, активного провідника національної ідеї, представника української національної еліти через набуття молодим поколінням національної свідомості, активної громадянської позиції, високих моральних якостей та духовних запитів.

В основу організації виховного процесу в технікумі покладена система наскрізного виховання студентської молоді. Це передбачає те, що виховною роботою займаються всі фахівці структурних підрозділів: заступник директора з виховної роботи, класні керівники, вихователь гуртожитку, практичний психолог, усі викладачі, майстри виробничого навчання, завідувачі навчальними кабінетами, голови циклових комісій, працівники бібліотеки.

Робота проводилась згідно з Комплексним планом виховної роботи, який складався на навчальний рік відповідно до вимог Закону України «Про освіту», Концепції національного виховання студентської молоді, Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді, затвердженої Президентом України від 13.10.2015р. №580/2015, Державної цільової соціальної програми «Молодь України» з 2009 по 2020 роки, наказів та рекомендацій МОН про посилення патріотичного виховання у складних умовах сучасної ситуації в Україні та інших нормативних документів з проблем освіти і виховання молоді в Україні, кращих традицій технікуму, існуючого досвіду з врахуванням матеріально-технічної бази. Комплексний план включає такі напрямки національного виховання: національно-патріотичне виховання; інтелектуально-духовне виховання; громадянсько-правове виховання; моральне виховання; екологічне виховання; естетичне виховання; трудове виховання; фізичне виховання та утвердження здорового способу життя.

У технікумі працював психолого-педагогічний семінар класних керівників. Упродовж року на семінарах обговорювались різноманітні питання на допомогу класним керівникам, такі як: «Про основні складові національно-патріотичного виховання студентської молоді», «Психолого-педагогічні поради щодо адаптації студентів-першокурсників», практикум «Створення належних умов проживання студентів у гуртожитку», «Культура спілкування – культура здоров'я», «Інноваційні форми патріотичного виховання», тренінг «Визначення стану педагогічного згорання» та інші. На семінарах виступали запрошені спеціалісти з різних галузей превентивної, культурно-освітньої, спортивно-масової роботи міста та області, ділилися педагогічним досвідом досвідчені колеги.

В актовій залі на 200 місць, що обладнана стаціонарним мультимедійним проектором та екраном, традиційно щочетверга проходили просвітницько-інформаційні години, під час яких студенти зустрічалися з відомими творчими людьми, успішними професіоналами, ветеранами Другої світової війни та ветеранами технікуму, учасниками бойових дій в АТО, волонтерами, представниками громадських, молодіжних організацій, соціальних служб («Інсайт», «Від серця до серця»), медичних закладів, працівниками обласних

бібліотек ім. Т.Шевченка та ім. В.Симоненка, а також проводилися загальнотехнікумівські заходи згідно з планом навчально-виховної роботи, такі як: спортивно-розважальна програма «Козацькому роду нема переводу », мистецький конкурс талантів «Дебют першокурсника», святкові заходи з нагоди Дня працівників освіти «Освітнянські посиденьки» та до 8 Березня «На крилах любові до жінки», урочисте вручення дипломів випускникам технікуму («Пристань прощання» та «Випуск ЧКТ»), розважальна програма до дня закоханих «Стріли кохання» та інші. Під час підготовки та проведення заходів постійно культивується творчий підхід, використовуються інновації, тому святкові та розважальні заходи, інформаційні години «Права та обов'язки першокурсника», «Чорнобильські дзвони», «Основні засади здорового способу життя», зустріч із психологом «Позитивне мислення», поетичні читання до 160-ої річниці з дня народження І.Я.Франка та інші проходили змістовно, цікаво і пізнавально.

Ефективним у плануванні виховної роботи була система проведення заходів у визначені дні згідно з планом роботи технікуму на місяць.

Щодня в кінці першої пари, о 9⁵⁰, через внутрішню радіомережу проводилась загальнотехнікумівська фізична пауза, а після другої пари, об 11²⁵, до уваги студентів пропонувалась радіогазета, яка висвітлює студентське життя технікуму та різноманітні питання інформаційно-просвітницького, виховного характеру та корисні поради.

Щовівторка в усіх навчальних групах проводились виховні години, тематику яких класні керівники планують у «Щоденниках класних керівників» відповідно до загальнотехнікумівського плану та особливостей кожної групи. Зокрема, проводились тематичні виховні години за єдиною темою, такі як: «25 років незалежності України», «Перший Президент України» (до дня народження М.Грушевського), «Каменярь українського духу» (до 160-річчя з дня народження І.Я. Франка), «Стала пам'ять людським обеліском» (до 30-ї річниці Чорнобильської катастрофи)» та ін. Останній вівторок місяця – вихід у місто, під час таких виховних годин студентам пропонуються екскурсії в музеї міста та різноманітні виставки, ознайомлення з пам'ятними місцями міста Черкаси. Проводились краєзнавчі виїзні екскурсії – до туристично-краєзнавчого комплексу Чигиринського району (група студентського активу – 50 осіб), до м. Київ (54 особи із числа студентів груп ТКД-8, СП-23, СП-5, ТО-5 та ін.), м. Львова (15 осіб, студенти групи ТО-5 та ін.), м. Одеса (12 осіб студентів спеціальності «Бухгалтерський облік»).

Формування вихованої, інтелектуально-багатої особистості майбутнього спеціаліста відбувалась як у навчальний, так і позанавчальний час. У технікумі діяла система предметних гуртків та клубів за інтересами, волонтерський загін, де було охоплено 53% студентів.

У комплексній роботі національного-патріотичного виховання студентів технікуму відповідна робота відводилась культурі мовного спілкування. Дев'ятого листопада 2016 року до Дня української писемності було організовано написання Всеукраїнського радіодиктанту та флешмоб

«Українська вишиванка», у бібліотеці технікуму проведено літературні читання «Поезія – це завжди неповторність...».

У технікумі проводилась робота щодо профілактики правопорушень та пропаганди здорового способу життя. Працювала Координаційна рада профілактики правопорушень серед студентської молоді. Адміністрацією, практичним психологом, вихователем гуртожитку та класними керівниками проводилась належна індивідуальна робота з студентами, вивчення домашніх обставин, взаємин з батьками, систематичний контроль за рівнем і якістю навчання, виконання обов'язків і доручень. Ця робота доповнювалась зустрічами із дитячим наркологом, головним дитячим гінекологом м. Черкаси, превентивними бесідами, диспутами, лекціями на правову тематику, які базуються на основі проведених анкет, on-line опитувань.

Належна виховна робота проводилась і у студентському гуртожитку, в якому проживало 217 студентів. Роботі вихователя в гуртожитку допомагають практичний психолог, чергові по гуртожитку викладачі та Рада гуртожитку. За звітний рік проводились заходи, направлені на формування національної свідомості у студентів, соціальних компетенцій, творчої самореалізації, участь у соціально-корисній діяльності та інше: конкурсно-розважальна програма «Дозвольте поселитися», конкурс «Краща кімната поверху, оформлення стіннівок до державних свят, дискусії «Пізнай себе», «Україна – територія гідності і свободи», анкетування «Моя перша самостійна домівка - гуртожиток ЧКТ», «Як ми живемо?» та інші.

У виховній роботі керівництво технікуму тісно співпрацювало із різноманітними міськими і обласними організаціями та установами, громадськими фондами, серед яких: Управління у справах сім'ї, молоді та спорту, Центр соціального захисту населення, Черкаський міський центр соціальних служб для молоді, міська Служба у справах дітей, Соснівське районне Товариство Червоного Хреста, громадські організації «Інсайт», «Молода Черкащина», Черкаська благодійна організація ЛЖВ «Від серця до серця» та ін.

3.4. Спортивно-масова робота

Спортивна зала площею 200м², роздягальня – 20м²; тренажерна зала – 110м², роздягальня – 18м², 2 душові кабінки забезпечують як проведення навчальних занять з фізичного виховання та спортивних змагань так і роботу спортивних секцій. Крім спортивних секцій з баскетболу (юнаки, дівчата), волейболу (юнаки, дівчата), футболу (юнаки) в тренажерній залі займається секція з атлетичної гімнастики. Викладачі фізичного виховання надавали індивідуальні консультації по складанню комплексу фізичних вправ. Роботою секцій було охоплено 17% студентів. Мешканці гуртожитку користувалися спортивною кімнатою у гуртожитку, яка працює у вечірній час. До плану фізичної підготовки входила і туристична підготовка.

У 2016 році в технікумі проводились внутрітехнікумівські змагання з шахів, настільного тенісу (юнаки, дівчата), волейболу (юнаки, дівчата), армреслінгу (юнаки). Студенти технікуму брали участь у товариських зустрічах з іншими

навчальними закладами з волейболу, баскетболу та футболу – в рамках підготовки до спартакіади. Проводились товариські зустрічі команди студентів технікуму з командою викладачів з баскетболу.

У рамках проведення XVI спартакіади Черкаської області серед ВНЗ I-II рівнів акредитації команди технікуму приймали участь з усіх видів спорту. За результатами змагань були зайняті: 2 місце з шахів, 2 місце з баскетболу (дівчата), 3 місце з волейболу (юнаки), 2 місце з футболу. За результатом загального заліку XVI спартакіади Черкаської області серед ВНЗ I-II рівнів акредитації наш технікум посів III загальнокомандне місце.

На початку вересня був проведений медичний огляд студентів I курсу, з метою визначення їх вихідного стану здоров'я, для подальшого розподілу в медичні групи під час занять фізичним вихованням.

Протягом року була проведена значна робота щодо пропаганди здорового способу життя, запобігання поширенню тютюнокуріння, наркоманії та вживання алкогольних напоїв, профілактики захворювань та загартування. З цією метою були проведені заходи: цикл радіогазет «Твоє здоров'я – у твоїх руках»; тематичні інформаційні години для студентів всіх курсів «Фізичне здоров'я українських підлітків та молоді: стан і тенденції»; година спілкування для студентів, які проживають у гуртожитку «Закон на варті здоров'я»; проведено три семінари-тренінги «Університет «Здорова молодь» для студентів перших курсів спільно з благодійним фондом «Сила доброти»; інформаційна благодійна акція «Зупинимо СНІД разом!»; у навчальних групах класними керівниками проведені виховні та інформаційні години, серед яких: «Про шкідливий вплив куріння, наркотиків та алкоголю на здоров'я людини», «Я обираю здоров'я», «Здоров'я дитини – щастя кожної родини», «Скарбниця здоров'я», «Обираємо здорове життя», «Геть паління – ми здорове покоління» та ін.; проведені загальнотехнікумівські заходи (День здоров'я, спортивні змагання, захід до дня «Захисника Вітчизни»; акції до Міжнародного дня без цигарки; лекторій «Планування сім'ї»; у бібліотеці технікуму оформлено книжкову виставку «Бережи своє здоров'я», відбулись зустрічі з медичними працівниками різних спеціалізацій.

3.5. Робота бібліотеки технікуму

Значну допомогу в організації освітнього процесу та навчально-методичної роботи надавала бібліотека як науковий, навчальний, інформаційний та культурно-просвітницький структурний підрозділ технікуму. Приміщення бібліотеки розташоване на першому поверсі гуртожитку, має площу – 119,4 м² і складається з приміщення для книгосховища, абонементу та читальної зали на 40 місць. Обслуговувало студентів та працівників технікуму два штатних бібліотекарі. Книгосховище, абонемент і читальна зала об'єднані у комплекс. Для зручності студентів бібліотека працює з 9⁰⁰ до 19⁰⁰. У розпорядженні бібліотеки та відвідувачів знаходяться сучасний комп'ютер, підключений до мережі Інтернет, сканер і принтер.

Своїм головним завданням бібліотека ставила забезпечення проведення освітнього процесу усіма необхідними літературно-інформаційними ресурсами.

Фонд бібліотеки технікуму становить 28411 примірників на загальну суму 352317,40грн. За 2016 рік фонд поповнився 61 примірником літератури на загальну суму 4219 грн. На жаль, надходження не можуть задовольнити потреби навчального процесу, тому технікум купує літературу за власні кошти. В 2016 році бібліотека технікуму придбала навчальну літературу у видавництві «Патерик» у кількості 25 примірників на суму 1125грн.

У читальному залі бібліотеки були створені усі необхідні умови для самостійного опрацювання навчальних та методичних матеріалів як на паперових так і на комп'ютерних носіях. Бібліотека оперативно виконувала опрацювання, облік фонду, обслуговування студентів та викладачів технікуму.

Бібліотека була активним учасником навчального та виховного процесів, спрямованих на формування у студентів громадської свідомості, інтелектуального розвитку, прагненню до постійного самовдосконалення особистості.

Щорічно в бібліотеці технікуму багато уваги приділяється патріотичному вихованню, яке спрямоване на виховання у молоді почуття патріотизму, готовності до участі в процесах державотворення, здатності до суспільного життя. У напрямку патріотичного виховання бібліотекарями у 2016 році були підготовлені і проведені такі заходи:

- до Дня Соборності України – «Україна – моя молитва» бібліографічний огляд літератури;

- до міжнародного дня пам'ятних та історичних місць – «Моя земля – земля моїх батьків» тематична полиця;

- до 25 річниці Незалежності України – «З Україною в серці: Я і моя Батьківщина» тематична полиця; «Україна на шляху незалежності» (від 1991 року до сьогодні) виставка - хроніка;

- до Дня визволення України від фашистських загарбників – 28.10.1944 р. – «Допоки пам'ятаємо – живемо» інформаційна година пам'яті.

Є в історії України події, які не повинні повторюватись та не мають права замовчуватись. Саме з цією метою в бібліотеці було проведено такі заходи:

- до річниці загибелі Небесної Сотні – година патріотичного виховання «Пізнай свою історію-вона єднає», виставка - пам'ять «День Героїв Небесної Сотні»;

- до Дня Пам'яті та примирення – виставка - пам'ять «Хто загинув за Дніпро, буде жити у віках»;

- до Дня пам'яті жертв Голодомору – виставка-роздум «Злочин без кари»;

- до Дня пам'яті Героїв Крут – інформ-хвилинка «Дзвони пам'яті: бій під Крутами».

Популяризації краєзнавчої літератури сприяють заходи, де висвітлюється вивчення історії народу, його героїв, традиції, а саме: година духовного відродження «І повіє вогонь новий – пам'ять про Холодноярську республіку 1919-1922рр.», історична вікторина «Шляхами козацької слави» (до Дня українського козацтва та Дня захисника України).

Бібліотека технікуму долучилась до вшанування пам'яті визначного державного і громадського діяча М. Грушевського. Було організовано виставку «Український історик європейського зразка».

Художнє та естетичне виховання вважається одним з головних складових системи виховання особистості. Воно має сприяти формуванню системи знань про світову культуру і мистецтво. У цьому напрямку бібліотекарі підготували і провели такі заходи:

- виставку-вернісаж «Величний храм мистецтва: заочна подорож залами Єрмітажу»;
- годину духовного відродження «Корифеї українського театру» (М.Заньковецька, М.Кропивницький та ін.);
- виставку-перегляд «Сім чудес України»;
- виставку-вернісаж «Художник – творець емоцій» (до Дня художника) ;
- годину театру «Мое життя в мистецтві» (до 140-річчя від дня народження Марії Крушельницької, української актриси, громадської діячки та до 160-річчя від дня народження Миколи Садовського, українського актора, режисера, письменника).

Невід'ємною частиною роботи бібліотеки у 2016 році були організація і проведення масових заходів приурочених відомим літературним діячам. Бібліотека підтримала ініціативу уряду про вшанування пам'яті Івана Франка. Було проведено літературну вікторину «Чи знаєте Ви І. Франка?» та організовано виставку «Я син народу, що вгору йде».

До літературних дат у 2016 році було проведено літературні вечори:

- літературні читання до 125-річчя з дня народження П.Тичини;
- вечір поезії та літературна вікторина «Дочка Прометея» (до 145-річчя від дня народження Лесі Українки, української письменниці, громадської діячки);
- літературний вечір «Ліричний герой весни шістдесятих» (до 80-річчя від дня народження Миколи Вінграновського, українського письменника, лауреата Державної премії ім. Т.Г. Шевченка, кінорежисера).

Протягом року були підготовлені книжкові виставки, перегляди літератури та тематичні полиці присвячені ювілярам року:

- літературний календар «В напруженні усе моє життя: 125 років від дня народження П.Г. Тичини»;
- «Невтомний гонець в майбутнє» 115 років від дня народження В.П. Підмогильного, українського письменника;
- «Співець української історії» до 115-річчя від дня народження Семена Скляренка, видатного українського письменника;
- «Все, що писав, мені боліло: до 145 річниці від дня народження В. Стефаніка, українського письменника»;
- «Немає загадки таланту. Є загадки любові» до 85-річчя українського письменника Григора Тютюнника;
- тематична полиця «Доля підкоряється сміливим» до 110-річчя відомого українського письменника, художника і громадського діяча І. Багряного;
- літературний портрет «Поет, що йде попереду життя» до 80 річчя від дня народження І.Ф. Драча, українського поета, громадського діяча.

З нагоди вшанування пам'яті Великого Кобзаря підготовлена тематична полиця «Наша святиня і любов: Т.Г.Шевченка».

З метою популяризації української мови та грамотності серед читачів у бібліотеці постійно розгорнуті книжкові виставки «Українська мова: діалог з вічністю» і виставка-перегляд «Прилиньмо душею до перлин рідної мови», які привертають відвідувачів бібліотеки і спонукають до обговорення правильності вживання слів.

Діяльність бібліотеки займає активну позицію щодо екологічного виховання молоді. Заходи спрямовані на виховання почуття відповідальності за природу як національного багатства. В 2016 році було підготовлено і проведено такі заходи:

- до Дня Чорнобильської трагедії – «Заграва над Прип'яттю: 30 років Чорнобильській трагедії» виставка-реквієм;

- до Всесвітнього дня Землі – «Планета Земля в небезпеці» інформаційна екологічна подорож;

- до Всесвітнього дня навколишнього середовища – «Природа, Людина, Здоров'я» бібліографічний опис літератури.

Традиційними формами роботи в бібліотеці стали міні-бесіди: інформація до 15 хвилин (про журнал, статтю, книгу). А саме: прес – інформація «Незвичайні бібліотеки світу» (по сторінкам періодичної преси), прес-інформація «Україна – Конституція», експрес-інформація «Там, де в жінок не розвинуте почуття честі й гідності, процвітає невігластво чоловіків» Ліна Костенко (до Міжнародного дня боротьби за ліквідацію насильства щодо жінок).

Вже традиційними стають зустрічі з цікавими людьми, які проходять в читальній залі бібліотеки технікуму. Так, у 2016 році відбулася зустріч з директором туристичного оператора «Супутник»; презентація книги кандидата історичних наук, викладача, краєзнавця Тетяни Курінної. Під час презентації бібліотеці технікуму була подарована книга автора «Благодійна діяльність та її вплив на розвиток освіти, просвіти, духовності в Україні».

За 2016 рік бібліотекою було проведено 59 заходів. Бібліотека технікуму тісно співпрацює з бібліотеками міста.

Відповідно до указу Президента, 2016 рік проголошений Роком англійської мови в Україні. В рамках проекту «Вікно в Америку» спільно з Черкаською обласною універсальною науковою бібліотекою ім. Тараса Шевченка була проведена інформаційна година «Англійську мову вивчай – світ пізнавай». До святкування європейського дня мов студенти взяли участь у поетичних читаннях «Поетична палітра Європи».

У напрямку популяризації книги і читання вже традиційно до Всесвітнього дня книги та авторського права спільно з Черкаською обласною універсальною науковою бібліотекою ім. Тараса Шевченка команда студентів Черкаського комерційного технікуму взяла участь у бібліоквесті «Мандруємо книжковими меридіанами», який проводився серед учнів і студентів навчальних закладів міста і виборола друге місце.

Протягом року студенти мали можливість відвідати низку інформаційних заходів: це фахові подорожі, навчальні візити, екскурсії. Студенти відвідували виставки, які були організовані в бібліотеці. Серед них:

- до Всесвітнього тижня Космосу – виставка-колекція «Так починалась космічна ера»;

- до Всеукраїнського дня бібліотек – виставка черкаської художниці Світлани Устименко «Через творчість – до сердець людських».

Бібліотека технікуму співпрацює з Черкаською обласною бібліотекою для юнацтва ім. Василя Симоненка. Крім екскурсій, презентацій цікавих книг бібліотекарі допомагають у проведенні виховних годин. У 2016 році було проведено відеоуроки на тему: «Малі острови-великі держави», «Країна ківі-птахів і ківі-людей: Нова Зеландія».

У 2016 році працівники технікуму, студенти мали змогу користуватись періодичними виданнями – журналами: «Відомості Верховної Ради України», «Соціальний захист», «Ресторатор», «Педагогічна майстерня», «Українська мова і література в школі», «Единственная», «Лиза»; газетами: «Освіта України», комплект «Бюджетна бухгалтерія + Оплата праці», «Вечірні Черкаси», «Урядовий кур'єр», «Психолог», «Загадки історії». Було передплачено 13 педагогічних та фахових видань (6 газет, 7 журналів) на суму – 6474,87 грн.

Спільними зусиллями адміністрації, педагогічного колективу, органів студентського самоврядування у технікумі здійснювалась належна навчально-виховна робота, яка сприяла успішному підвищенню професійного іміджу навчального закладу, високому рівню зайнятості наших випускників на ринку праці, позитивних результатів загальнокультурного рівня студентської молоді.

3.6. Волонтерський рух

У 2016 році студенти спеціальності «Соціальна робота» разом з студентським парламентом активно працювали у сфері волонтерської діяльності. Вони не лише отримували практичний досвід волонтерської роботи, але й отримували теоретичні знання, без яких не можлива практика і робота соціального працівника та волонтера.

Так, у лютому творча команда технікуму отримала подяку та цінні подарунки за участь у конкурсі та активну громадську позицію щодо попередження конфліктів. Конкурс проводився Черкаською міською дитячою громадською організацією «Експериментальний творчий центр» у співпраці з Міжнародним жіночим правозахисним центром «Ла Страда – Україна», в рамках проекту «Розбудова миру, профілактика і розв'язання конфлікту з використанням медіації в групах та громадах, які постраждали від конфлікту, особливо серед жінок та дівчат ВПО» за підтримки Посольства Великої Британії в Україні.

Студенти спеціальності «Соціальна робота» Борисова Валерія та Груба Діана, під керівництвом викладача соціальних дисциплін Відьменко Марії Олексіївни, створили відеопроєкт «Конфлікти», у якому висвітлили особисту небайдужу й активну громадянську позицію щодо попередження конфліктів у

суспільстві. Мета відеопроєкту «Конфлікти» – активізувати творчий потенціал молоді у популяризації моделей ефективної комунікації та конструктивного вирішення конфліктів.

Забруднення навколишнього середовища – поширена проблема суспільства. Її терміново потрібно вирішувати, а тому у квітні 2016 року студенти Черкаського комерційного технікуму в кількості 103 особи разом із класними керівниками взяли участь в екологічній акції прибиранні Соборного скверу. Захід був організований Благодійним фондом «Дитячі мрії», представники фонду забезпечили всіх учасників необхідним інвентарем та рукавичками.

У травні 2016 року волонтери технікуму зустрілися із представниками Української Гельсінської спілки із прав людини Тарасом Щербатюком, Юлією Голубевою та Людмилою Понни, фахівцем Черкаського обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Зустріч була присвячена проблемі дотримання прав дитини в Україні і світі.

Волонтери разом із фахівцями обговорювали ситуації з порушення прав дитини. Були детально розглянуті статті Конвенції ООН із прав дитини, та наведені приклади з порушень цих прав.

В кінці травня, волонтери спеціальності Соціальна робота долучились до проведення незвичайно цікавої події – гендер-квест «Шлях до гармонії», організований Управлінням у справах сім'ї, молоді та спорту Черкаської ОДА. Студенти технікуму разом зі студентами ЧНУ ім. Б. Хмельницького прокладали шлях до гармонійних стосунків, ламаючи гендерні стереотипи! Завдання квесту включали в себе пошук дев'яти кроків до гармонійних стосунків, які слід зробити: прислухатися один до одного, а не до стереотипів; гнучко розподіляти сімейні обов'язки; не боятися проявити себе у діяльності, що є нетрадиційною для своєї статі. Серед завдань квесту були: оцінка впливу гендерних стереотипів; пошук фемінітивів у мові; популяризація відповідального батьківства; гендерна просвіта громади. Цікавими були також і нові завдання практичного характеру: учасники та учасниці навчалися догляду за малюками, готували дитячу кашу та переодягали малечу. Епатажним завданням стало приміряння чоловіками жіночого взуття. Усі учасники та учасниці подолали нелегкий шлях до гендерної гармонії. Волонтери технікуму не лише допомагали у проведенні квесту, а й приймали участь. Нагородою для них стало почесне друге місце та грамоти за креативність мислення і творчий підхід у вирішенні завдань.

У вересні волонтери продовжили вивчення актуальної теми українського суспільства - гендерної рівності. Досягнення гендерної рівності – одна з Цілей Сталого Розвитку, нещодавно проголошених ООН, що набуває особливої ваги та значущості в контексті розбудови нашої держави. Саме тому 27 вересня 2016 року волонтери відвідали відкриту лекцію Тамари Злобіної «Гендерний розпад», яка відбулася у ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва. Захід був присвячений трансформації гендерних ролей у сучасному українському суспільстві. Учасники зустрічі мали можливість простежити гендерну історію в Україні останнього століття, а також отримати відповіді на питання: «Якими насправді були соціальні ролі жінок та чоловіків у

традиційних сільських спільнотах українців?» «Чому на початку ХХ століття на Західній Україні був найпотужніший жіночий рух у Європі?» «А що ж сталось з гендером у 1990-ті та 2000-ні роки?»

У жовтні активні волонтери приєдналися до соціального проекту «Паспорт волонтера», який запустив Молодіжний ресурсний центр. Головна мета – активізувати молодь, розвинути лідерські здібності кожного учасника та підтримати молодіжні ініціативи. Черкаський комерційний технікум був першим закладом, де відбулась довгоочікувана подія — презентація проекту «Паспорт Волонтера»! Студенти технікуму дізнались про безліч можливостей, що чекають їх, коли вони стануть частиною «Команди Волонтерів», яка прагне змін та нових ідей. В результаті проекту сформувалася спільнота молодих людей, готових змінювати світ навколо.

У жовтні в м. Черкасах проходила Мандрівна освітня виставка «Кожен має знати свої права». Виставка не один рік подорожує по всій території України та слугує інструментом для освіти молоді і не тільки про права людини. Враховуючи те, що виставка призначена для освіти дітей, Громадська організація «Волонтери Черкащини» запропонувала активним волонтерам технікуму прийняти участь у проведенні виставки у якості гідів – людей які будуть проводити навчання з дітьми та відвідувачами виставки. Волонтери підтримали цю ініціативу і пройшли навчання для гідів виставки, за що отримали сертифікати тренерів з прав людини. Після навчальних занять у технікумі з 17 по 31 жовтня волонтери по чергово працювали тренерами з учнями шкіл, студентами ВНЗ та навчали їх правам людини.

На початку листопада стартувала акція «Подаруй тепло» зі збору теплих речей для безпритульних осіб чи людей, що опинилися у складних ситуаціях за підтримки ЧБО «Від серця до серця». Волонтери технікуму досить активно в межах акції долучились до збору їжі, взуття та теплої одягу для безхатченків.

У листопаді волонтери разом з Управлінням у справах сім'ї, молоді та спорту Черкаської обласної державної адміністрації взяли участь в урочистих заходах з нагоди вшанування Дня Гідності та Свободи в містах Золотоноша та Сміла. Під час заходів був розгорнутий прапор України довжиною 20 метрів, який символізує духовність та прагнення нашого народу до свободи та незалежності.

1 грудня волонтери технікуму за підтримки Черкаської благодійної організації ЛЖВ «Від серця до серця» приєднались до проведення Всесвітнього дня боротьби зі СНІДом, інформуючи населення, працівників та студентів технікуму про проблему ВІЛ/СНІДу, зокрема, як попередити інфікування через обрання альтернативних шляхів поведінки (безпечна сексуальна поведінка, ведення здорового способу життя тощо) та виховання толерантного ставлення до ВІЛ-позитивних людей у суспільстві. Адже, якщо ти інформований – значить озброєний!

У середині грудня волонтери відвідали КЗ «Черкаський обласний спеціалізований Будинок дитини» Черкаської обласної ради. За доброю традицією у технікумі, на передодні новорічних свят допомогти дітям цього закладу відгукнулася велика кількість студентів та викладачів. Були зібрані

іграшки, одяг та взуття для дітей сиріт, які по тій чи іншій причині попали до спеціалізованого закладу.

Протягом року активна волонтерська позиція студентів технікуму дозволила їм отримати безцінний багаж знань та практичного досвіду, який дозволяє стверджувати, що студенти ЧКТ мають активну громадянську позицію, яка формує молоду особистість та сприяє розвитку громадянського суспільства в Україні.

4. Розвиток студентського самоврядування

У технікумі активно діє структура студентського самоврядування (студентський Рада та Рада гуртожитку), їх робота спланована на участь студентської спільноти у роботі технікуму, розкриття та розвиток організаторських та творчих здібностей, підвищення відповідальності студентів та їх успішності, впровадження цікавих традицій та організацію різноманітних заходів. Засідання студентської ради відбувалися відповідно до «Плану роботи студентської ради», затвердженого заступником директора з виховної роботи, систематично велися протоколи засідань.

За звітний період студентським активом організовано і проведено багато різноманітних заходів, зокрема: 19 січня 2016 р. студентський Парламент вітав усіх православних християн зі святом Водохреща та у холі технікуму пригощали свяченою водою, а також демонстрували тематичні відео-ролики; 22 січня на честь Дня Соборності та Свободи України учасники студентського Парламенту та студенти-активісти провели акцію «Єднання – наша сила» та тримаючи у руках державний прапор заспівали гімн України; 25 січня з нагоди Дня студента представники Студпарламенту ЧКТ взяли участь в індивідуальному змаганні з боулінгу у ТРЦ «Любава»; 28 січня в читальній залі бібліотеки Черкаського комерційного технікуму з нагоди 125-річчя від дня народження Павла Григоровича Тичини були проведені поетичні читання; 3 лютого в офіційній групі Черкаського комерційного технікуму «Вконтакті» напередодні Дня закоханих відбувся онлайн-конкурс «Найромантичніша пара ЧКТ», переможці якого отримали солодкі подарунки під час святкування Дня закоханих; 6-7 лютого координатор та представники студентського Парламенту взяли участь у серії тренінгів «StudActive» для представників органів студентського самоврядування та активних студентів Кіровоградської та Черкаської областей, який відбувся у м. Кіровоград; 11 лютого представниками студентського Парламенту з нагоди Дня закоханих були організовані розважальні заходи для студентів технікуму під час перерви (конкурси, караоке), а також святкова дискотека; 12 лютого в ТРЦ «Любава» відбулась «Битва студентів» у якій взяли участь представники студентського самоврядування технікуму та здобули перше місце в конкурсі та отримали дипломи та кубок переможців; 20 лютого студенти-активісти та адміністрація технікуму вшанували пам'ять Героїв Небесної сотні відпустивши в небо синьо-жовті кульки; 4 березня представники студентського Парламенту привітали жіночу половину працівників нашого техніку з Міжнародним жіночим днем; 14 березня за ініціативи студентського Парламенту відбувся кастинг-відбір для конкурсу «Міс - ЧКТ», а 31 березня був проведений фінал конкурсу «Міс – ЧКТ» з залученням спонсорів – представників відомих закладів м. Черкаси, які порадували учасниць конкурсу цінними подарунками; 4 квітня відбувся

кастинг-відбір для конкурсу «Містер - ЧКТ», а фінал конкурсу відбувся 14 квітня 2016 року; 7 квітня представниками студентського Парламенту для студентів технікуму був організований вечір живої музики та дискотека; 23 квітня за сприяння ГО «Черкаська студентська рада» представники студентського Парламенту взяли участь у фестивалі «Смішно-каша», який проходив на базі відпочинку «Дахнівська січ». Під час фестивалю учасники взяли участь у суботнику, розважальних квестах та скуштували польової каші. З 16 по 23 травня 2016 р. в офіційній групі Черкаського комерційного технікуму «Вконтакте» до Дня Європи було проведено онлайн-обговорення «Українська освіта = Європейська освіта?» в якому взяли участь відвідувачі сторінки.

Під час планових засідань студентського Парламенту членами Департаменту навчання та наукової діяльності обговорювалися проблеми пропусків студентів без поважних причин, підготовка до рубіжного контролю та наслідки сесій. Проведено спільні засідання студентського Парламенту та студентів, які мали заборгованості з навчальних дисциплін за наслідками рубіжного контролю.

За підтримки студентського парламенту здійснювались переведення студентів технікуму на навчання за кошти державного бюджету України (за наявності місць).

Прес – служба студентського Парламенту щоденно оновлювала новини технікуму на Офіційній сторінці Черкаського комерційного технікуму в соціальній мережі Вконтакте. На офіційному сайті Черкаського комерційного технікуму було створено сторінку студентського Парламенту. Інформувала студентів та працівників технікуму про різноманітні акції, флешмоби, конкурси в Офіційній групі Черкаського комерційного технікуму та на офіційному сайті технікуму. За участі представників прес – служби студентського Парламенту у технікумі проводились музичні перерви та відеоперерви, радіогазети.

Студентський Парламент комерційного технікуму тісно співпрацював з іншими навчальними закладами. Президент студентського Парламенту Шевченко Поліна постійно брала участь у засіданнях Студентської ради на базі Обласної Державної Адміністрації, була обрана заступником Голови Студентської ради міста, постійно відвідувала конференції, семінари, тренінги та інші заходи, на яких набиралась досвіду, який потім передавала іншим представникам студентського Парламенту та з гордістю представляла наш навчальний заклад.

У новому 2016-2017 навчальному році представниками студентського самоврядування технікуму було запропоновано внести зміни до Положення про студентське самоврядування в Черкаському комерційному технікумі.

8 вересня 2016 року відбулася звітно-виборна студентська конференція, на якій були присутні 150 делегатів від 27 навчальних груп, директор, представники адміністрації та класні керівники технікуму. Робота студентського парламенту одногосно була визнаною як задовільна. На конференції були внесені зміни до Положення про студентське самоврядування в Черкаському комерційному технікумі та змінена форма організації студентського самоврядування технікуму з студентського

Парламенту на студентську Раду. Переважною більшістю голосів головою Студентської ради було обрано Білоконь Ольгу, студентку групи ВХП-13.

Одним із головних завдань на даному етапі є залучення активних, винахідливих та ініціативних студентів до студентського самоврядування, оскільки Студентська рада це чудова перспектива розвитку лідерських якостей та можливість покращення не лише студентського життя нашого технікуму, а й позитивних змін в житті усієї країни.

5. Матеріально-технічне забезпечення навчального процесу

Технікум розташований на одній з центральних вулиць м. Черкаси на земельній ділянці в 0,7370 гектарів. Освітній процес у технікумі здійснюється на власній матеріальній базі, яка складається з навчального корпусу, гуртожитку та допоміжних будівель. Територія технікуму має капітальну огорожу асфальтове покриття та освітлення в нічний час.

Навчальний корпус – трьохповерхова будівля, загальною площею 6170м², навчальною – 3330м². Санітарно-технічний стан будівель відповідає державним стандартам. У технікумі розроблені та затверджені паспорти кабінетів, лабораторій, у яких відображено матеріально-технічне забезпечення відповідно до змісту програм навчальних дисциплін, лабораторних і практичних робіт та кваліфікаційними вимогами до молодшого спеціаліста. Технікум має у наявності технічний та санітарний паспорти, паспорт гуртожитку, акти готовності навчального закладу до нового навчального року.

Згідно з навчальними планами та сучасними вимогами в технікумі створено і відповідно обладнано 24 навчальних кабінетів, 6 лабораторій, працюють шість мультимедійних та три комп'ютерних класів. Комп'ютерною технікою та технічними засобами обладнані приміщення для лаборантів, де зосереджено навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін для викладачів відповідної циклової комісії. Всі комп'ютери об'єднані у локальну мережу та підключені до мережі Інтернет.

Технікум має сайт www.ccts.edu.ua та електронну пошту ccts@ukrpost.ua.

У технікумі створена матеріально-технічна база, що відповідає вимогам підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» та надання освітніх послуг у сфері вищої освіти, пов'язаної з підготовкою громадян України до вступу у ВНЗ.

Наявні площі і внутрішнє планування дозволяє організувати навчальний процес в одну зміну відповідно до нормативних умов.

Усі кабінети технікуму мають паспорти, нормативну, додаткову літературу, підручники, наочність, комплекси методичного забезпечення з усіх навчальних дисциплін, завдання для виконання практичних, самостійних робіт, зразки товарів. У кабінетах розміщені стенди, діючі стандарти, інформаційні джерела все, що необхідні при підготовці спеціалістів. Кабінети естетично оформлені, мають необхідну кількість робочих місць.

Усі характеристики технікуму, наявні приміщення (навчальні, побутові, спортивні, допоміжні) відповідають санітарним нормам і правилам, державним будівельним нормам України ДБН В2.2-3-97 «Будинки та споруди навчальних

закладів», що затвердженні наказом Державного комітету України у справах містобудування і архітектури від 27.06.1996 №17, зафіксовані в санітарному паспорті навчального закладу.

Водопостачання, водовідведення і опалення – централізовані. Для обліку енергоресурсів використовуються лічильники.

За звітний період умисного пошкодження, знищення, крадіжок лабораторного та навчального обладнання не було.

Для забезпечення студентів і працівників технікуму гарячим харчуванням функціонує власна їдальня на 100 місць, яка знаходиться у навчальному корпусі.

Характеристика матеріально-технічної бази та соціально-побутових об'єктів

№ з\п	Назва показника	Значення
1.	Загальна площа, м ²	6170
2.	Навчальна площа, м ²	3330
3.	Кількість лабораторій	6
4.	Кількість навчальних кабінетів	24
5.	Спортивна зала, м ²	200
6.	Тренажерна зала, м ²	110
7.	Площа комп'ютерних класів, м ²	186,9
8.	Кількість комп'ютерів	78
9.	Підключення до мережі Інтернет, %	100
10.	Актова зала, місць	200
11.	Бібліотека, м ²	119,4
12.	Читальна зала, місць	40
13.	Їдальня, м ²	200
14.	Гуртожиток, місць	300
15.	Медичний пункт, м ²	36

Слід зазначити, що наявна матеріально-технічна база технікуму забезпечує якісну підготовку молодших спеціалістів. Навчальна площа на одного студента денної форми навчання складає 7,3 м².

В технікумі постійно оновлюється матеріально-технічна база. Так протягом звітного періоду на придбання предметів, матеріалів та обладнання витрачено 99,1 тис. грн.

Для зміцнення матеріально-технічної бази широко використовується можливість гурткової роботи, спонсорської допомоги від підприємств, організацій та фізичних осіб. У технікумі налагоджено чіткий облік матеріалів, приладів та обладнання. Щорічно проводиться інвентаризація матеріальних цінностей. Кожні лабораторія та навчальний кабінет паспортизовані. Все майно закріплено за матеріально-відповідальними особами.

З метою забезпечення та оновлення матеріально технічної бази технікуму в літній період були проведені капітальні та поточні ремонти всіх навчальних кабінетів та лабораторій, інших приміщень навчального корпусу та гуртожитку.

Проведено ремонт покрівлі навчального корпусу. Витрати склали 4686 грн.

Проведений ремонт електромережі на третьому поверсі навчального корпусу із заміною кабельно-провідникової продукції та автоматичних вимикачів.

Частково замінено труби водопостачання правого крила навчального корпусу. Витрати склали 2026 грн.

В їдальні технікуму проведений ремонт промислової електроплити та витяжної системи. Придбано столовий посуд на 2247 грн. Подарована спонсорами нова морозильна камера.

Проведений капітальний ремонт методичного кабінету. Для кабінету спонсорами подаровані меблі на загальну суму 5820грн.

В гуртожитку проведений поточний ремонт кімнат, місць загального призначення. Замінені труби водовідведення від гуртожитку до центральної магістралі. Встановлено 18 розеток в місцях приготування їжі для використання більш потужних побутових електроприладів.

Проведений капітальний ремонт навчального кабінету № 28 «Іноземної мови», оновлені меблі та замінені стільці. Встановлено мультимедійне обладнання в навчальних кабінетах № 21 «Української мови, української та світової літератури» на суму 10100 грн., та № 31 «Підприємницької діяльності, маркетингу і менеджменту» на суму 10250 грн. Для цього кабінету спонсорами був подарований ноутбук Lenovo.

Встановлено 47 енергозберігаючих світлодіодних лампочок в місцях найбільшого використання штучного освітлення на суму 1965 грн.

Для господарських цілей придбано необхідне устаткування, засоби гігієни та обслуговування на суму 7103 грн.

Протягом року, за необхідністю, оперативно проводився ремонт водо - та тепло мереж.

Відповідно до наказу директора технікуму на початку навчального року проводилась перевірка готовності та прийом технікуму до роботи у новому 2016-2017 навчальному році.

Станом на 1 січня 2016 року фонд основних засобів складає – 11471,3 тис. грн.

За звітній період умисного пошкодження, знищення, крадіжок лабораторного та навчального обладнання не було. Облік та збереження обладнання організовано відповідно до інструкції з обліку основних засобів бюджетних установ. Ведеться обов'язковий облік матеріальних цінностей, щорічно проводиться інвентаризація. Остання інвентаризація проводилася згідно з наказом директора технікуму № 72 від 02.11.2016 року.

6. Фінансово-господарська діяльність

Протягом 2016 року проводилась системна робота з питань ефективного використання фінансових ресурсів. Аналізувались фінансові надходження і видатки згідно кошторису та результати доводились до відома колективу.

Фінансове забезпечення технікуму складається із надходжень коштів загального та спеціального фондів. Усі фінансові надходження створюють єдиний фонд фінансування. Фінансово-господарська діяльність технікуму здійснювалась в межах єдиного кошторису і штатного розпису, затверджених Міністерством освіти і науки України.

Обсяги фінансування із загального фонду (тис. грн.)

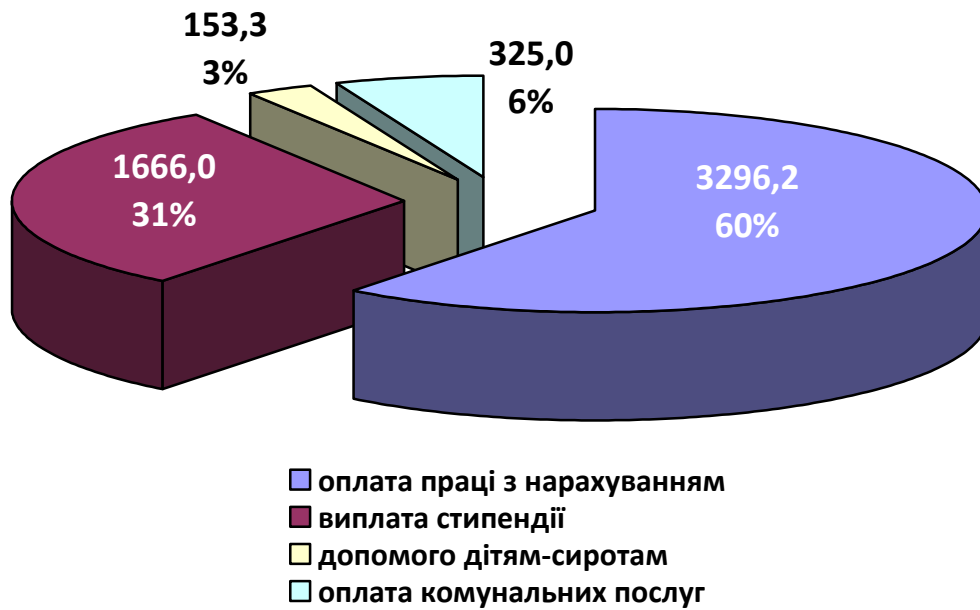
Період	2015 рік	2016 рік
Всього	5320,9	5440,5

У звітному періоді фінансування із загального фонду збільшилось на 119,6 тис. грн.

Структура видатків загального фонду (тис. грн.)

Назва показника	2016 рік
Оплата праці	2716,2
Нарахування на фонд оплати праці	580,0
Всього	3296,2
Виплата стипендії	1666,0
Допомога дітям сиротам всього , в т.ч.:	153,3
на харчування	132,5
на одяг та взуття	2,8
на підручники	9,3
при працевлаштуванні та продовженні навчання	8,7
Оплата комунальних послуг всього , в т.ч.	325,0
оплата теплопостачання	223,7
оплата водопостачання	26,3
оплата електроенергії	75,0
Всього	5440,5

Видатки загального фонду (тис. грн.)

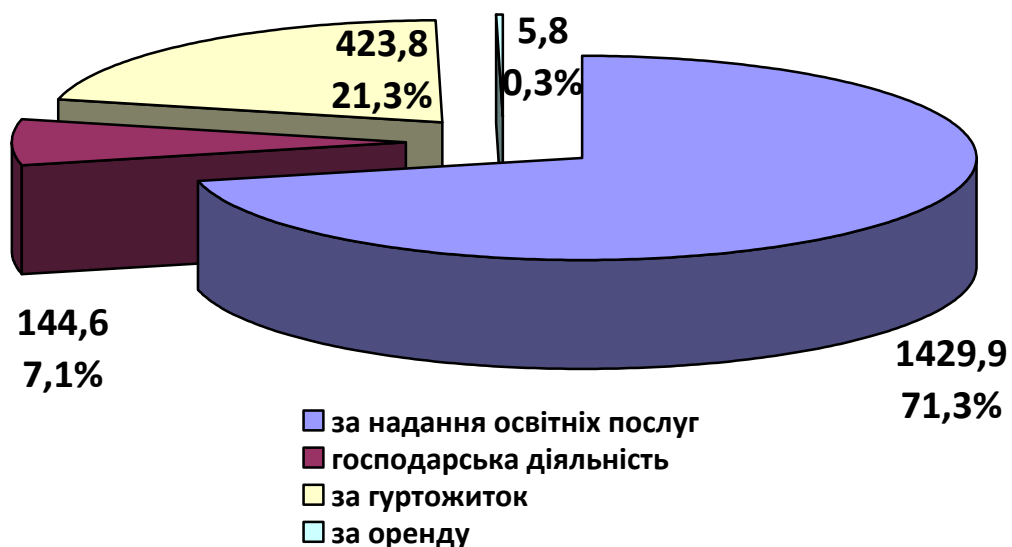

До коштів спеціального фонду включаються надходження від плати за надання освітніх послуг, надходження від господарської діяльності, оренди, проживання у гуртожитку.

Обсяги та структура надходжень до спеціального фонду (тис. грн.)

Назва показника	2016 рік
Плата за надання освітніх послуг	1429,9
Надходження від господарської діяльності	144,6
За оренду	5,8
За проживання у гуртожитку	423,8
Всього	2004,1

Надходження до спеціального фонду (тис. грн.)

Надходження до спеціального фонду збільшилось на 85,6 тис. грн.

Усі надходження загального та спеціального фондів бюджету спрямовувалися за цільовим призначенням згідно з кошторисом витрат.

Структура видатків спеціального фонду (тис. грн.)

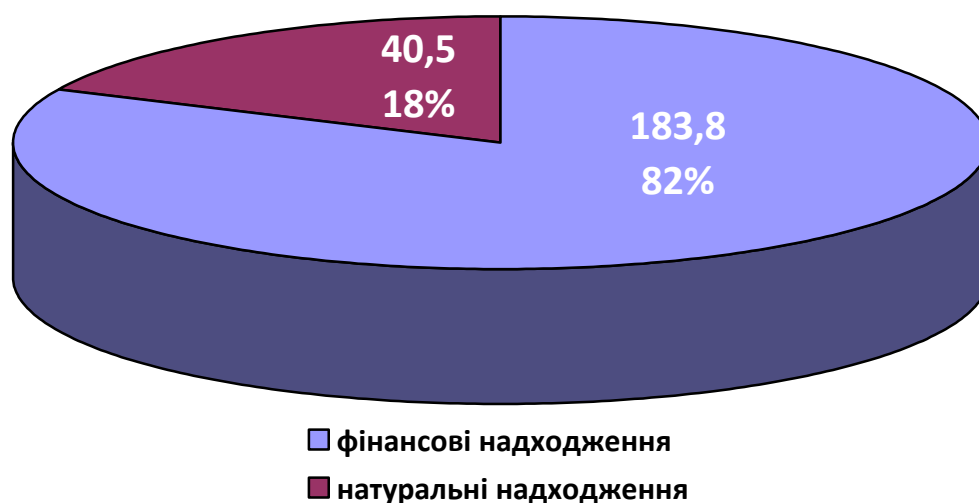
Назва показника	2016 рік
Оплата праці	1492,3
Нарахування на фонд оплати праці	300,3
Всього	1792,6
Придбання предметів, матеріалів та обладнання.	37,7
Придбання медикаментів	7,0
Видатки на відрядження	13,2
Оплата послуг (крім комунальних)	43,9
Оплата комунальних послуг всього , в т.ч.	143,1
оплата теплопостачання	94,6
оплата водопостачання	16,9
оплата електроенергії	31,6
Податки до бюджету	17,7
Продукти харчування	41,1
Всього	2096,3

Окрім коштів загального та спеціального фондів бюджету технікумом використовуються кошти від спонсорської допомоги, які зараховуються на окремий реєстраційний рахунок.

Обсяги та структура надходжень спонсорської допомоги (тис. грн.)

Назва показника	2016 рік
Фінансові надходження	183,8
Натуральні надходження	40,5
Всього	224,3

Надходження спонсорської допомоги (тис. грн.)

Усі надходження спонсорської допомоги затверджені кошторисом доходів і видатків та направлені на оновлення матеріально-технічної бази та забезпечення життєдіяльності технікуму.

Структура видатків спонсорської допомоги (тис. грн.)

Назва показника	2016 рік
Придбання предметів, матеріалів та обладнання.	61,4
Капітальні видатки (придбання літератури та основних засобів)	21,5
Оплата послуг (крім комунальних)	36,8
Оплата комунальних послуг всього , в т.ч.	88,5
оплата теплопостачання	46,5
оплата електроенергії	42,0
Рекламні та інформаційні послуги	3,0
Підписка для бібліотеки	5,4
Всього	216,6

Студентам, які навчалися за державним замовленням, згідно Положення про порядок призначення і виплати стипендій, виплачувалась стипендія.

Кількість студентів, які отримували стипендію

№ з/п	Назва показника	2016 рік
1.	Кількість студентів, які отримували академічну стипендію, осіб	163
2.	Отримували підвищену стипендію, осіб	8
3.	Отримували соціальну стипендію, осіб	15
4.	Стипендія Верховної ради, Президента України	1

Розрахунки з установами, організаціями, постачальниками та підрядниками проводились своєчасно у строки, обговорені у договорах на поставку продукції, робіт, послуг.

Платежі по бюджету перераховувались в повному обсязі і в термін передбачений діючим законодавством. Кошторис доходів і видатків технікумом виконувались згідно кодів економічної класифікації видатків в повному обсязі. Заборгованість з виплати заробітної плати в технікумі відсутня.

Фінансова і статистична звітність, а також всі необхідні відомості про майновий стан навчального закладу технікуму подавались в установлений термін.

Стан фінансування в цілому забезпечує основну діяльність технікуму. Але фізичне зношення основних засобів, нагальна необхідність капітального та поточного ремонтів, необхідність оновлення комп'ютерної та офісної техніки, ріст комунальних послуг вимагають більших коштів.

Для покращення рівня господарювання знаходимо вихід в пошуку додаткових коштів, спонсорів, покращення догляду за основними засобами, переходу на режими економії.

Щорічно в літній період приводиться до ладу матеріально-технічна база технікуму, виконується спланований комплекс ремонтних робіт.

Стійкому фінансово-економічному, господарському становищу сприяли заходи:

- підтримання авторитету технікуму в місті та області за рахунок випуску необхідних, конкурентоспроможних спеціалістів;
- значна профорієнтаційна робота;
- бажання молоді навчатися в технікумі за рахунок фізичних та юридичних осіб;
- проведення загальнотехнікумівських виховних заходів поза межами технікуму;
- участь технікуму у міських заходах;
- використання лічильників витрат гарячої та холодної води, тепла;
- суворий контроль за раціональним витрачанням електроенергії, води, тепла, використанням засобів зв'язку, засобів санітарії та гігієни, канцелярських товарів, будівельних та інших матеріалів;
- науковий підхід до перспективного і поточного планування витрат на зміцнення матеріально-технічної бази технікуму;
- робота їдальні, яка знаходиться на балансі технікуму.

7. Стан роботи з охорони праці

Важливою складовою освітнього процесу є забезпечення належних умов для праці й навчання. Стан роботи з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії під час навчально-виховного процесу в технікумі знаходиться під щоденним контролем адміністрації навчального закладу, голови профкому, інженера з охорони праці та безпеки життєдіяльності, медичного працівника.

З метою перевірки стану навчально-матеріальної бази технікуму, створення безпечних і здорових умов праці і навчання та готовності технікуму до нового навчального 2016-2017 року, наказом директора створена комісія по прийому об'єктів, будівель і споруд до навчального року.

Згідно з актом, навчальні приміщення, харчоблок, робочі місця обслуговуючого персоналу, спортивний і тренажерний зали, стан території навчального закладу та стан будівель і споруд, що на них знаходяться, утримання основних та підсобних приміщень, ведення робочої документації з питань охорони праці, пожежної безпеки відповідають вимогам нормативно-правових актів з охорони праці.

На протязі 2016р. контролювалися наявність, збереження і використання навчального обладнання, приладів, хімічних реактивів під час освітнього процесу відповідно до Типових переліків і норм, встановлених чинним законодавством.

Заступником директора з адміністративно-господарської роботи забезпечено експлуатацію будівель, споруд і території відповідно до вимог, правил і норм з охорони праці та догляд за ними в літній та осінньо-зимовий період.

З урахуванням дисциплін які викладаються, «Безпека життєдіяльності», «Основи охорони праці», «Охорона праці в галузі», поповнюються і наочні засоби сприйняття інформації. Для формування у студентів знань з безпечної поведінки пішохода оновлений стенд «Дорожні знаки».

Інженером по цивільному захисту технікуму розроблені заходи щодо відпрацювання планів евакуації учасників навчально-виховного процесу на об'єктах цілодобового перебування студентів.

У технікумі наявна необхідна законодавча та нормативна документація про охорону праці: «Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу» (ДСанПіН 5.5.2.008-01). Правила пожежної безпеки для закладів, установ і організацій системи освіти України (Затверджено наказом Міністерства освіти України і ГУДПО МВС України 30.09.98р. №348/70). Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і закладах освіти (затверджено наказом МОН України від 01.08.2001р. №563). Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах (Із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки №773 від 05.07.2004р.)

У 2016 році, наказом директора технікуму від 17.09.2015р. №51, затверджено «Положення про організацію роботи з охорони праці Черкаського комерційного технікуму», та наказом від 18.09.2015р. №52 затверджено «Положення про адміністративно-громадський контроль з охорони праці в Черкаському комерційному технікумі». Розроблено «Положення про службу охорони праці Черкаського комерційного технікуму».

Перед початком навчального року проведено: випробовування спортивного інвентарю та малих архітектурних форм на міцність та надійність кріплення; перевірку, та складання відповідних актів - дозволів, відповідності нормам охорони праці, правилам техніки безпеки, санітарним нормам і правилам, а також віковим особливостям студентів, навчальних кабінетів, майстерень, спортивного залу, допоміжних приміщень до роботи в навчальному році.

Робота з охорони праці, безпеки життєдіяльності, виробничої санітарії, профілактики травматизму студентів у побуті та під час освітнього процесу визначається у діяльності педагогічного колективу як одна із пріоритетних і проводиться відповідно до Законів України «Про охорону праці», «Про дорожній рух», «Про пожежну безпеку», Державних санітарних правил і норм влаштування, утримання навчальних закладів та організацій навчально-виховного процесу, та інших численних нормативних актів, які регламентують роботу вищих навчальних закладів з цих питань.

Значна увага приділяється охороні праці, контролю за дотриманням на

робочих місцях вимог нормативних актів з охорони праці, забезпеченню здорових і безпечних умов праці працівників і студентів технікуму. Забезпечено структурні підрозділи нормативно – правовою документацією щодо запобігання, реагування та дій в разі виникнення надзвичайних ситуацій.

З метою профілактики надзвичайних ситуацій протягом поточного року за допомогою радіовузла велася пропагандистська діяльність серед студентів та працівників технікуму щодо організації безпечного освітнього процесу, радіогазети, що висвітлювали різні актуальні питання сьогодення.

Під час проведення культурно-масових заходів суворо дотримуються «Правила пожежної безпеки для закладів, установ і організацій системи освіти України», затверджених наказом МОН України від 30.09.1998р. №348/70, на час святкувань, наказом директора призначаються відповідальні особи з числа адміністрації, викладачів, класних керівників, які проінструктовані та в обов'язки яких входить забезпечення дотримання вимог пожежної безпеки під час проведення культурно-масового заходу, знання шляхів евакуації.

Приділяється належна увага щодо приведення в робочий стан інженерного обладнання систем протипожежного захисту гуртожитку, а також внутрішньому протипожежному водогону. Перед поселенням, з мешканцями гуртожитку інженером з охорони праці проводяться інструктажі з протипожежної безпеки, які реєструються в спеціальному журналі. Проблема покращення умов праці й навчання учасників освітнього процесу, попередження травматизму є однією з найактуальніших в навчальному закладі.

Заступником директора з адміністративно-господарської роботи проведено благоустрій території (ремонт асфальтного покриття доріжок, огорож, розчистка зелених насаджень поруч із вікнами навчальних приміщень та забезпечення штучного освітлення території, тощо). В осінній період проведено ревізію та профілактичний ремонт систем опалення з метою підготовки навчального закладу до опалювального сезону.

Протягом опалювального сезону проводився контроль теплового режиму в приміщеннях. В зимову пору ведеться розчистка пішохідних доріжок від снігу і ожеледиці та посипання їх піском. Впродовж звітного року за допомогою СЕС забезпечувався контроль іонізуючого випромінювання у всіх кабінетах комп'ютерної техніки.

Планові перевірки за дотриманням вимог санітарного стану навчальних аудиторій та приміщень, різного призначення засвідчили, що об'єкти відповідають санітарним вимогам утримання навчального закладу. Для проведення санітарно-гігієнічних досліджень факторів виробничого середовища, важкості й напруженості трудового процесу на робочих місцях, комплексну оцінку факторів виробничого середовища і характеру праці на відповідність їхніх характеристик, стандартам безпеки праці і правилам встановлення ступеня шкідливості та її характеру за гігієнічною класифікацією на договірних засадах було залучено фахівців з Черкаської міської санітарно-епідеміологічної станції.

Відповідно до ст. 10 Закону України «Про охорону праці» та ст. 163 Кодексу Законів про працю України в технікумі дотримується суворий

контроль щодо забезпечення працюючих спецодягом, спецвзуттям та засобами індивідуального захисту. Нормується видача ЗІЗ згідно з «Положенням про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту» затвердженого наказом Державного комітету України по нагляду за охороною № 170 від 29.10.1996р.

Забезпечено проходження обов'язкових профілактичних медичних оглядів працівниками технікуму.

Заходи щодо попередження травмування людей в зимовий період включають в себе: забезпеченість належного стану тротуарів, пішохідних доріжок під час ожеледиці, ліквідацію льодових утворень на краях дахів над тротуарами, пішохідними доріжками на території гуртожитку і навчального корпусу. Забезпечено своєчасне посипання пішохідних доріжок внутрішнього подвір'я навчального корпусу і гуртожитку піском та запобігання утворення ожеледиці.

Класними керівниками груп забезпечено проведення інструктажів зі студентами, облік у журналах інструктажів на теми безпечної життєдіяльності в технікумі та побуті з наступних питань:

- правила експлуатації побутових газо- та електроприладів;
- дотримання правил поведінки у транспорті, на автошляхах і залізниці;
- правила поведінки при користуванні предметами побутової хімії та піротехнічними засобами;
- правила поведінки на воді, поблизу водоймищ;
- порядок дій у випадку виникнення надзвичайних ситуацій;
- правила поведінки під час подорожі до лісу;
- порядок дій при виникненні пожежі у квартирі, у лісі;
- правила поведінки при виявленні розливу ртуті;
- правила поведінки під час збирання грибів;
- правила поведінки під час грози, сильного вітру, шквалів, буревію.

Під час проведення заходів акцентувалася увага на питаннях забезпечення належного виховання студентів, на безпеку життєдіяльності, зокрема на методи надання першої медичної допомоги при травмах, опіках, отруєннях, а також для формування в учасників навчально-виховного процесу прагнення до здорового та безпечного способу життя, негативного ставлення до бездумних вчинків, вживання алкоголю, наркотиків

За останні роки випадків виробничого травматизму в технікумі зафіксовано не було.

Відповідно до ст.11 Закону України «Про дорожній рух», листа Міністерства освіти і науки України № 1/9-121 від 10.03.2016 в технікумі був проведений Тиждень безпеки дорожнього руху. Різноманітною за змістом профілактичною роботою з питань попередження дорожньо-транспортного травматизму було охоплено 100% студентів навчального закладу.

Під час проведення виховних годин викладачі використовували різноманітні методи роботи зі студентською молоддю які включали: формулювання питань з проблематики дорожнього травматизму, перегляд відеоматеріалів, для закріплення освоєних знань виконувалися практичні

завдання. Студенти обговорювали основні правила поведінки на вулиці та дійшли висновку, що знання правил дорожнього руху, уважність та обережність на дорогах – є гарантією власної безпеки.

Керуючись рекомендаціями МОН щодо забезпечення пропандистської діяльності по дотриманню Правил дорожнього руху та з метою підвищення рівня організації роботи, спрямованої на запобігання та профілактику дитячого травматизму на дорогах міста, 16.11.2016 р., в технікумі була організована зустріч з заступником начальника відділу безпеки дорожнього руху Головного управління поліції в Черкаській області, підполковником поліції Ергаковим Олегом Анатолійовичем, який поінформував учасників освітнього процесу про негативні наслідки дорожньо-транспортних пригод та стимулюючі дії, які спрямовані на усунення основних факторів ризику дорожньо-транспортного травматизму, небезпечної поведінки на вулицях і дорогах. За 2016 рік студентів та працівників які постраждали від ДТП зафіксовано не було. Медичним працівником технікуму проведені демонстраційні заходи з надання медичної допомоги постраждалим в наслідок дорожньо-транспортних пригод: «Знаю, вмю, врятую».

Для попередження дорожньо-транспортного травматизму серед студентів були розроблені спеціальні інструкції, які допоможуть краще запам'ятовувати правила дорожнього руху і удосконалювати навички дисциплінованості на вулицях і дорогах міста.

Згідно з «Положенням про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах» (Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.08.2001р. № 563 із змінами згідно Наказу МОН України №782 від 20.11.2006р.) всім новоприйнятим працівникам, інженером з охорони праці та безпеки життєдіяльності, проводиться вступний інструктаж з записом в журналі «Реєстрації вступного інструктажу», перед початком робіт керівники структурних підрозділів проводять первинний інструктаж з ОП. Класні керівники груп інструктують студентів згідно з вищезазначеним Положенням з реєстрацією в журналі «Реєстрації інструктажів з ОП та БЖД для студентів». Журналами реєстрації інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності навчальний заклад забезпечений.

На виконання Указу Президента України від 18.08.2006 № 685/2006 «Про День охорони праці», який в Україні відзначається щорічно 28 квітня - у Всесвітній день охорони праці, з метою посилення контролю за додержанням вимог законодавства про охорону праці, створенням безпечних і нешкідливих умов праці, належних виробничих та санітарно-побутових умов, привернення уваги студентів до питань дотримання безпеки життєдіяльності в освітньому процесі і побуті в технікумі проводився «Тиждень охорони праці».

В рамках «Тижня охорони праці -2016», який цього року проходив під девізом: «Стрес на робочому місці: колективний виклик», наказом директора технікуму призначено оргкомітет та затверджені заходи з організації проведення цього свята. Класними керівниками підготовлені відкриті заняття і години спілкування про безпеку життєдіяльності, пожежну безпеку, охорону праці, здоров'я та навколишнє середовище, проведено конкурси на краще

знання правил техніки безпеки та пожежної безпеки серед студентів, оформлено стінгазети, тематичні виставки малюнків.

Згідно з Законом України «Про Цивільну оборону» та керуючись рекомендаціями Міністерства освіти і науки України, усі працівники проходили підготовку та навчання щодо дій в разі прояву військової загрози. Метою підготовки було вміння використовувати засоби індивідуального і колективного захисту, надання першої медичної допомоги і діяти в умовах НС. Викладачі технікуму, які входять до ланки медичної допомоги ЦЗ, за допомогою манекену, продемонстрували педагогічному колективу прийоми надання першої медичної допомоги в разі отримання постраждалим травм різного характеру важкості. По закінченню практичного заняття, для закріплення вмінь та навичок усі присутні переглянули відеофільм «Надання медичної допомоги».

Наказом директора технікуму № 53 від 29.08.2016 р. створено добровільну пожежну дружину технікуму (ДПД). З метою захисту життя і здоров'я членів добровільної пожежної дружини (ДПД) під час гасіння пожеж, на підставі Постанови КМУ від 03.04.1995 р. № 232 всі члени застраховані.

На виконання листа Міністерства освіти і науки України № 1/9-764 від 01.11.2013 р. та наказу директора Черкаського комерційного технікуму № 59 від 11.11.2013 р. в технікумі створена та діє Пожежно-технічна комісія (ПТК).

З метою недопущення виникнення пожеж та загибелі людей в навчальному закладі на початку навчального року були обстежені: навчальний корпус, виробничі приміщення, їдальня, гуртожиток. В належному стані знаходяться первинні засоби пожежогасіння. Навчальний заклад оснащено сучасною автоматичною системою пожежного захисту, протипожежним устаткуванням та засобами захисту.

Відповідно до п 7.1.1. Наказу Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій від 19 жовтня 2004 року № 126 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні» усі мешканці гуртожитку ознайомлені з основними вимогами пожежної безпеки під розпис. Під час поселення проводяться інструктажі з пожежної безпеки, про, що робиться запис в «Журналі реєстрації інструктажів при поселенні в гуртожиток»

У кімнатах гуртожитку, вивішені на видних місцях: стисла Пам'ятка для мешканців про правила пожежної безпеки, на поверхах схематичний План евакуації з відповідного поверху із зазначенням даної кімнати, евакуаційних виходів та шляхів руху до них, місць розміщення засобів пожежогасіння та сигналізації, а також необхідний пояснювальний текст і Пам'ятка про дії на випадок виникнення пожежі.

Їдальня технікуму укомплектована первинними засобами пожежогасіння, відповідно до ПУЕ проведено «Опосвідчення електроустановок споживачів».

З метою здійснення посиленого протипожежного контролю під час осінньо-зимового періоду, адміністрацією навчального закладу проводяться рейд – перевірки кімнат гуртожитку на предмет користування забороненими електричними приладами обігрівачами, прасками, плойками.

За результатами роботи комісії зроблені висновки, що стан будівель, споруд, приміщень Черкаського комерційного технікуму в питання забезпечення протипожежного захисту знаходиться в належному стані. На стендах в навчальному закладі забезпечено розміщення листівок та пам'яток для студентів, стосовно порядку дій під час виникнення надзвичайних ситуацій різного характеру, зокрема пожежі.

З метою відпрацювання навичок евакуації в разі виникнення пожежі, серед студентів і працівників технікуму проведені оперативні тренування щодо знання планів евакуації з будівлі, знаходження аварійних виходів, вміння користуватися вогнегасниками та оперативного реагування на надзвичайні ситуації.

20 жовтня 2016 році ТОВ «ЕлектроАрсенал» проведено спецефектровиміри опору електромереж в навчальному закладі. За результатами висновку, всі технічні дані вказані в протоколах відповідають вимогам ПУЕ і ПТЕЕС.

Відповідальний за електрогосподарство технік-електрик Понурко П.О. має IV групу допуску з електробезпеки, термін дії посвідчення до 15.12.2017 р. Заступник директора з адміністративно-господарської роботи має IV групу допуску з електробезпеки, термін дії посвідчення до 15.12.2017 р. Всі працівники навчального закладу пройшли інструктаж з електробезпеки і згідно ПТЕЕС отримали I групу допуску.

Під час ремонтно-відновлювальних робіт в електрогосподарстві технікуму замінені автоматичні вимикачі в гуртожитку у зв'язку з невідповідністю за технічними характеристиками (застарілі).

Випадків отримання електричних травм працівниками технікуму, обслуговуючим персоналом, студентами у 2016 році не було.

Згідно з НПАОП 40.1-1.07-01 «Правила експлуатації електрозахисних засобів», технікум повністю укомплектований електрозахисними засобами при роботі в електрощитових. Електрозахисні засоби випробувані, про що зроблені відповідні маркування.

8. Розвиток соціальної сфери

У звітному періоді для належного функціонування технікуму важливе місце відводилося соціальній сфері. Виконання програми соціального розвитку технікуму забезпечувало необхідні умови для навчання студентів і роботи працівників.

Постійно підтримуються в належному, безпечному стані приміщення, проводяться поточні ремонти аудиторій, лабораторій, кабінетів та допоміжних приміщень. Технікум має власний гуртожиток, який забезпечує усіх іногородніх студентів місцем проживання під час навчання. Створена і працює студентська рада гуртожитку, яка разом з адміністрацією технікуму піклується про додержання належних умов проживання студентів, організовує заходи з усіх напрямків роботи. З метою поліпшення побутових умов проживання проводиться поточний ремонт, закупаються меблі та обладнання.

З метою профілактики захворювань та контролю за станом здоров'я студентів і працівників технікуму, працює медичний пункт, який є структурним

підрозділом міської поліклініки. Медпункт оснащений засобами для надання першої медичної допомоги. Фельдшером технікуму здійснюється санітарно-гігієнічний контроль навчальних приміщень, харчових об'єктів, санітарних вузлів. Щорічно організовується обов'язкове медичне обстеження студентів та працівників. Проводиться санітарно-освітня робота.

Велика увага приділяється відпочинку студентів та працівників. Цими питаннями займається профком технікуму. Через Фонд соціального страхування отримуються путівки на оздоровлення в санаторії. Студентам, які навчаються за державним замовленням, відповідно до Положення про призначення стипендії, виплачується стипендія.

Важливим аспектом збереження здоров'я працівників та студентів є створення умов для раціонального харчування протягом усього часу перебування у технікумі. Гарячим, дешевим харчуванням забезпечуються як студенти так і працівники у їдальні, яка знаходиться на балансі технікуму, і частково являється базою практики студентів спеціальності 5.09170101 Виробництво харчової продукції. Перспективне меню узгоджується із Управлінням Держпродспоживслужби в м. Черкаси, постійно ведеться контроль за якістю продуктів та готових блюд. Працівники їдальні проходять медичні огляди два рази на рік.

Чітка організація співпраці різних структур технікуму та постійний пошук шляхів вирішення проблем забезпечують можливість існування системного механізму соціального захисту студентської молоді, викладачів та співробітників. У технікумі склалась система організаційних, технічних та інших заходів, спрямованих на створення безпечних умов праці. На виконання законів України «Про охорону праці», «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення» і запобігання травматизму під час навчально-виховного процесу у технікумі розроблені відповідні документи з охорони праці. Працівники закладу проходять навчання з питань охорони праці, пожежної безпеки, безпеки життєдіяльності. Посадові особи проходять повторно перевірку знань з цих питань один раз на три роки. Щорічно проходять навчання в спеціалізованих навчальних закладах електрик та відповідальна особа за електрогосподарство.

Відповідно до ст. 10 Закону України «Про охорону праці» та ст. 163 Кодексу Законів про працю України в технікумі дотримується суворий контроль щодо забезпечення працюючих спецодягом, спецвзуттям та засобами індивідуального захисту. Нормується видача ЗІЗ згідно з «Положенням про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту» затвердженого наказом Державного комітету України по нагляду за охороною № 170 від 29.10.1996р. У 2016 році для обслуговуючого персоналу було придбано спецодягу на 800 грн.

Порушень техніки безпеки, пожежної безпеки за звітний період не було.

Відповідно до Закону України «Про колективні договори і угоди», Кодексу законів про працю України між адміністрацією та трудовим колективом укладений колективний договір. Передбачені договором соціальні гарантії виконуються у повному обсязі.

9. Додержання умов колективного договору, статуту навчального закладу

Колективний договір між адміністрацією і профспілковою організацією Черкаського комерційного технікуму на 2011-2015 роки було укладено згідно з Кодексом законів про працю України, законів України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», «Про колективні договори і угоди», «Про оплату праці», «Про відпустки», «Про охорону праці», «Про освіту», «Про вищу освіту», «Галузева угода між Міністерством освіти і науки України та ЦК профспілки працівників освіти і науки України», а також Статуту Черкаського комерційного технікуму та інших нормативно-правових актів.

Колективний договір був укладений для регулювання виробничих, трудових і соціально-економічних відносин, узгодження та реалізації інтересів працівників і технікуму та включає зобов'язання сторін щодо підвищення ефективності діяльності технікуму та життєвого рівня працівників. Ним передбачається:

- виробничі та трудові відносини;
- нормування праці, оплата та заохочування працівників;
- режим роботи, тривалість робочого часу і відпочинку;
- соціальні гарантії, пільги та компенсації;
- охорона праці;
- колективна угода між адміністрацією та студентами;
- гарантії діяльності профспілкової організації.

Адміністрація технікуму спільно з профспілковим комітетом та студентським парламентом використовували усі пункти колективного договору відповідно до фінансових обставин для преміювання та оздоровлення працівників, надання матеріальної допомоги працівникам і студентам, дітям-сиротам та малозабезпеченим студентам.

Так з метою забезпечення соціального захисту працівників технікуму у 2016 році педагогічним працівникам була надана матеріальна допомога на оздоровлення за рахунок бюджетних коштів на суму 79,0 тис. грн. та за рахунок коштів спеціального фонду – 36,3 тис. грн. Разом на оздоровлення педагогічних працівників було виплачено 115,3 тис. грн. На оздоровлення та вирішення соціально-побутових питань не педагогічним працівникам технікуму за рахунок коштів спеціального фонду було надано матеріальної допомоги на суму 31,8 тис. грн.

На підставі «Порядку надання щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам навчальних закладів державної та комунальної форми власності за сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 червня 2000р. №898., ст.57 Закону «Про освіту», згідно з Положенням про порядок надання щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам Черкаського комерційного технікуму, в межах коштів загального фонду, передбачених кошторисом була надана грошова винагорода педагогічним працівникам технікуму за сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків на суму 67,0 тис. грн.

На підставі постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 року № 1298 «Про оплату праці працівникам на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери», згідно з Положенням про преміювання працівників Черкаського комерційного технікуму, у зв'язку з значним особистим внеском членів колективу в організацію навчально-виховного процесу, розробку, впровадження та опанування новітніми технологіями в роботі, творчими досягненнями окремих студентів, під керівництвом викладачів і наявності економії фонду оплати праці було проведено преміювання працівників технікуму на суму 103,6 тис. грн. (93,600 тис. грн. за рахунок коштів загального фонду та 10 тис. грн. – спеціального фонду.)

Відповідно до колективного договору у 2016 році двом ювілярам технікуму було виплачено 3944 грн. На поховання близьких родичів працівників технікуму було надано дві матеріальні допомоги на загальну суму 2978 грн.

Протягом року матеріальну допомогу отримало 11 студентів на суму 1496 грн. За зверненнями трьох студентів технікуму їм була надана матеріальна допомога на поховання близьких родичів у розмірі 10 неоподаткованих мінімумів на суму 510 грн. З метою заохочення за успіхи у навчанні, участь у громадській, спортивній та науковій діяльності 64 студента були нагороджені грошовою винагородою на загальну суму 6411,23 грн. На охорону здоров'я студентів було придбано медикаментів у медпункт на суму 7000 грн.

На проведення екскурсій, культурно-масових, спортивно-оздоровчих заходів працівників та студентів технікуму було витрачено 2300 грн.

Витрати на підвищення кваліфікації педагогічних працівників склали 0,5 тис. грн., проходження навчання обслуговуючого персоналу 0,3 тис. грн.

Статут технікуму розроблений відповідно до чинного законодавства України, затверджений наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 11.01.2012 №8 та зареєстрований Виконавчим комітетом Черкаської міської ради Черкаської області 29.02.2012 року.

Статутом передбачено:

- права та обов'язки власника;
- обсяг цивільної правоздатності;
- управління технікумом, права та обов'язки директора технікуму;
- органи громадського самоврядування;
- майно та кошти технікуму;
- порядок звітності, контролю за здійсненням фінансово-господарської діяльності;
- концепція освітньої установи;
- порядок внесення змін до статуту технікуму;
- порядок реорганізації та ліквідації технікуму.

На протязі звітного року технікум здійснював свою діяльність відповідно до чинного законодавства України та Статуту Черкаського комерційного технікуму.

10. Дотримання чинного законодавства, вжиття заходів щодо удосконалення управління, зміцнення договірної та трудової дисципліни

Управління здійснювалось на засадах автономії та самоврядування, розмежування прав, повноважень адміністрації, педагогічних працівників, працівників структурних підрозділів, студентського Парламенту.

Поєднання колегіальних та єдиноначальних принципів. Незалежність від політичних партій, громадських та релігійних організацій.

У своїй роботі дотримувався вимог конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», наказів та розпоряджень Міністерства освіти і науки України та інших нормативно-правових актів, які регламентують діяльність технікуму відповідно до Статуту.

Значну увагу приділялось самовдосконаленню мистецтва управління, яке б відповідало новим соціально-економічним реаліям, для цього систематично вивчаю нові нормативно-правові документи, знайомлюсь з досвідом роботи інших навчальних закладів.

Приймав участь в роботі Ради ректорів (директорів) навчальних закладів I-IV рівнів акредитації Черкаської області.

Кадрова політика була спрямована на створення працездатного, дійового, відповідального, ініціативного колективу з високим рівнем фахової підготовки.

Кожного тижня проводились планові та позапланові адміністративні ради, на яких розглядалися планові і поточні питання життєдіяльності технікуму.

Підтримувалась свобода висловлювань, справедливість та взаємоповага, належний рівень інформованості, вимогливість до виконання своїх обов'язків.

Приділялась значна увага розвитку студентського самоврядування. Працював студентський Парламент технікуму та Рада гуртожитку.

Важливі питання навчально-виховного процесу технікуму вирішувались за участю голів циклових комісій та представників студентської Ради. В приміщеннях технікуму і гуртожитку розміщені «Скриньки довіри». З метою забезпечення належного контролю за проведенням екзаменаційних сесій, державних екзаменів у технікумі та оперативного реагування на можливі факти порушень і зловживань, а також надання інформаційної та методичної допомоги студентам, викладачам та іншим категоріям громадян працював консультаційний телефон.

Керуючись Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції», постановою Кабінету Міністрів України від 04.09.2013 №706 «Питання запобігання та виявлення корупції», з метою підвищення ефективності здійснення заходів щодо запобігання і протидії корупції у технікумі діє Уповноважений підрозділ з питань запобігання та виявлення корупції, створений наказом по технікуму від 11.12.2013 №48.

У 2016 році директор пройшов атестацію в Управлінні освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації та визнаний таким, що відповідає займаній посаді директора Черкаського комерційного технікуму.

Директор технікуму

В.В.В'язовік